ſtrumēto dicit̃ ꝙ ibi fuerūt due ptes ⁊ aduerſari⁹
negat cui incūbit on⁹ ꝓbādi. ⁊ vide ꝑ Spe. vbi. ſ.
et conclude ꝙ opponenti. qꝛ p̄ſumit̃ ꝓ inſtrumēto
publico. vt in. c. cū Joannes. de fi. inſtru. l. cū pci-
bus. C. de ꝓba. ⁊ h̄ ſingulariter notabis.

¶ De his que vi metuſue cauſa fiūt. Rꝫica.

¶ Supra in p̄cedentib⁹ titulis viſum ē de his que
ſponte egimus in iudicio vel extra. merito nūc ſb-
ijcit̃ de his que agimus coacti ⁊ inuiti. nā iura dāt
remediū reſciſſoriū aduerſus ea que ſūt geſta per
metū. ⁊ appellat̃ actio qȯ met⁹ cauſa. Et ſcias ꝙ re-
gulariter geſta ꝑ metū tenent. ſed veniunt reſcin-
denda ꝑ actionē qȯ met⁹ cā. Fallit in quibuſdā caſi
bus in quibus metus vitiat ip̄o facto. vt plene no
ta. j. eo. c. abbas. ⁊ cōpetit hec actio ad intereſſe ſm̄
Pe. h̄ ⁊ bene. vt colligit̃ in. l. ſi cū exceptione. i p̄n.
ff. e. ⁊ ideo ſi excipit̃ ꝯ agentē ꝙ ſua nō intereſt ex-
cludit̃ ab hac actione. pōt tn̄ aduerſus metū ſibi il
latū agere alijs remedijs cōquerendo de vi ſibi il-
lata. vt. ff. ad. l. iul. de vi pub. ꝑ totū. Itē pōt inten
tare alia remedia iuris. vt in. l. extat. qȯ me. cau.
cū ſi. ⁊ plenius h̄ ꝑ Inno.

P ERlatum. Si q̄s timore mortis poſtea ratum non habēs religionē ꝓfite-
tur exire ⁊ matrimoniū ꝯtrahere
pōt. ſecus ſi a p̄ncipio vel ex poſt-
facto libere cōſenſiſſet. Prima ps
narrat factū. Sc̄da dat iudices ibi ideoqꝫ. ¶ Nota
p̄mo vnū modū ꝓbandi metū iuſtum. vt ſi in loco
ſolitario euaginato gladio q̄s minat̃ mortē. ¶ Se
cūdo no. ꝙ metus mortis dicit̃ iminere nō ſolū du
rante vibratione gladij. ſed etiā poſtmodū ſi tāta ē
minantis potentia vt veriſſr̄ timeat̃ mors ex con-
tractione. hoc em̄ videt̃ duraſſe toto t̄pe dū vixit
maritus ꝓpter eius potentiā. ¶ No. ibi nobilis et
potens. ꝙ nō oīs nobilis dicit̃ potens. nec ad incu
tiendū metū ſufficit nobilitas. ſ; req̄rit̃ potētia. vn̄
magis timebat h̄ mulier potentiā q̄ꝫ nobilitatem.
¶ Itē nota ꝙ ꝯ ꝯiugatā volentē intrare religionē
oriē p̄ſumptio ꝙ nō ſponte faciat ſi ē iuuenis ⁊ hꝫ fi
liū puuiū. Et ſic ſunt due cauſe ex quib⁹ mutatō vi
te in ꝯiugata p̄ſumit̃ ſuſpecta. ¶ No. ibi ad inſtan
tiā ſoroꝝ. ꝙ religioſi pn̄t agere ꝯ eoꝝ ꝓfeſſum q̄ di
miſſo habitu exiuit monaſteriū. ⁊ pn̄t eum repete-
re. ad h̄. l. j. ⁊ qȯ ibi no. ff. ð rei ven. ⁊ pōt facere ſo-
lus p̄latus. ar. in. c. edoceri. ſ. de reſcrip. Et expſſi
us. xviij. q. ij. abbates. ſed monachi ſeu moniales
nō pn̄t ꝑ ſe ſine abbate ſeu abbatiſſa. qꝛ nō pn̄t age
re ſine ꝯſenſu ſupioris. vt in. c. cām. de iudi. ¶ No.
in tex. ibi ad inſtantiā ſoroꝝ. intellige ſcꝫ prioriſſe ⁊
monialiū. vt colligit̃ i ṽ. ideo. ¶ Item nota ꝙ ſi ꝓ
feſſus exiuit monaſteriū. ⁊ allegat iuſtā cām timo
ris ſeu nullitatis egreſſus nō cōpellit̃ intrare. niſi
p̄us diſcutiat̃ iuſticia cāe allegate. vn̄ papa mādat
h̄ iſtos abſolui recepto iuramento de ſtando man
datis eccl̄ie. ⁊ cām prius diſcuti. ¶ No. ꝙ met⁹ mor
tis ip̄o facto impedit ingreſſum religionis ſeu ꝓ-
feſſionē. ⁊ ſic iſte eſt vnus ex caſibus no. qȯ metus
cauſa annullat actū ip̄o facto. ⁊ de h̄ et alijs caſib⁹
no. j. eo. abbas. ¶ Vltimo no. ꝙ ꝓfeſſio nulla po
teſt ratificari ex poſtfacto ꝑ tacitū ꝯſenſum. Idem
in m̄rimonio carnali. vt i. c. ad id qȯ. j. ð ſpō. In
gl. j. ibi cū. M. vbi tollit̃ ꝓteſtatō ꝑ ꝯriū factū p⁹ea
ſecutū. ⁊ h̄ no. So. q̄nqꝫ ꝓteſtatio ē iuſta cā veſti-
ta ⁊ tūc nō tollitur ꝑ ꝯriū factū vt h̄. q̄nqꝫ non ſub-
eſt iuſta cā veniēdi ꝯ ꝓteſtationē. ⁊ tunc tollit̃ ꝑ cō
trariū factū. ad idē vide glo. in. c. tua. j. de ſpon.
In ea. gl. ibi nō obeſt. nota glo. ꝙ ſi q̄s nō audet ꝓ
teſtari pōt nihilominꝰ venire ꝯ actū ꝓbando iuſtū
metū. dicit tn̄ Hoſti. ꝙ debet fieri ꝓteſtatio coram
alijs probis viris. ar. in. c. paſtoralis. in. §. j. ð of.
dele. Dic melius vt. ſ. ſentit glo. ꝙ ſi nō audet ꝓte
ſtari nō tenet̃ aliq̄d dicere. forte em̄ timet a probis
viris reuelari. vn̄ ſatis eſt poſtmodū ꝓbare metū
vt in. c. ſe. ⁊ in. c. ad aures. j. eo. ⁊ facit qȯ no. in. c.
fi. de app. ¶ In glo. ij. in fi. ⁊ de multiplici velo vi-
de bo. glo. xx. q. j. in. §. velamen. ¶ In glo. iij. ibi
nūq̄ꝫ ꝑmittunt̃. Hoſti. ſoluit formali⁹ ꝙ ſimulatio
doloſa vel deceptoria ꝓhibet̃. cauta ⁊ prouida ad
mittit̃. ⁊ ita debent reduci ad cōcordiā iura allega-
ta in glo. Et tene hāc ſolutionē mēti. dicit tn̄ ꝙ q̄s
nō debet dicere mēdaciū. vt no. in. c. ne q̄s. xxij. q
ij. vn̄ alibi dicit glo. in. c. cupiētes. de elec. li. vj. ꝙ
aduocat⁹ habēs iuſtā cauſam nō debet niti ad ob-
tinēdū ꝑ mēdaciū. Ad idē qȯ no. Inno. in. c. oliꝫ.
ð reſti. ſpo. vbi notāter dicit ꝙ i defectū iuſticie ſeu
ꝓbationū pōt q̄s in occulto ſibi ſatiſfacere de reb⁹
ſibi ſubtractis dūmodo abſtineat a mēdacio. ¶ In
gl. in verbo ꝙ vro i fi. no. gl. ad duo. Primo ꝙ nō
refert an abſoluēdus iuret ſtare mādatis iudicis
vel eccl̄ie. vtroqꝫ em̄ caſu intelligit̃ de iuſto māda-
to. Sc̄do not. ꝙ iurās ſimpliciter parere mādatis
alicui⁹ nō obligat̃ vigore iuramēti niſi ad mādatū
iuſtū ⁊ ſm̄ ius. ꝓ h̄ facit. j. de iureiur. c. q̄ntauallis
⁊. c. veniēs. ¶ Extra glo. dicit h̄ Gof. q̄ ad p̄mū di
ctū ꝙ in hoc pōt eſſe differētia. qꝛ iuramētū p̄ſtitū
certe ꝑſone nō extēdit̃ ad ſucceſſorē. vt i. l. cū apō.
ff. iud. ſol. ſecus ſi eſt p̄ſtitū expſſo noīe dignitatis
vel ſi iurauit ſtare mādatis eccl̄ie. nā tūc iuramen-
tū eſt reale. vt in. c. qm̄ abbas. ð offi. dele. ⁊ cū h̄ di
cto Goff. trāſeūt cōiter doc. h̄. ſ; certe hoc dictū nō
eſt verū in materia nr̄a. qꝛ abſoluēdus p̄ſtando iu
ramētū videt̃ ſꝑ habere reſpectū ad dignitatem ⁊
nō ad ꝑſonā iudicis. qꝛ materia ſubiecta nō pōt cō
cernere ꝑſonā tm̄. ideo nō eſt curādū an ſit expſſū
nomē ꝓpriū vel nomē appellatiuū. ꝓ hoc. c. dilecti
j. de fo. cōpe. ⁊. l. cū poſt mortē. §. j. ff. de admi. tu.
hinc notāter dicit Bar. in. l. terminato. C. ð fruc.
⁊ li. expen. ꝙ ſi iudex reſeruat ſibi taxationē expē-
ſarū expſſo noīe ꝓprio nihilominꝰ facultas taxan-
di trāſit in ſucceſſorē. qꝛ materia nō pōt cōcernere
ꝑſonā ſed dignitatē tm̄. ad idē qȯ dixi. in. c. qm̄ ab
bas. p̄all. ⁊ facit. c. aduerſus. ⁊ qȯ ibi. no. j. ð imu.
ec. Nam ſi excōico vicariū ſeu poteſtatē excōicatio
nō trāſit i ſucceſſorē. qꝛ materia ſubiecta ꝯcernit ꝑ-
ſonā ⁊ non dignitatē. vt ibi no. ſ; in alia materia q̄
parit̃ pōt cōcernere perſonā ⁊ dignitatem pōt ꝓce

dere illud dictũ Hoſt. ¶ In gl. pe. i fi. gl. i hac vltia
ſolutiõe nimis generalit̃ loq̃t. ꝟ põt ſic intelligi ꝙ
vtraq; ps debet docere de iure ſuo. ſ. ꝙ moniales
hñt ꝓbare ꝓfeſſionẽ q̃ ꝓbata fundata eſt eaꝝ intẽ
tio. nam ꝓbato facto p̃ſumit̃ ꝙ interuenerũt omia
requiſita ad factũ. ꝑ h̃ tex. notabil' in. c. in p̃ſentia
de ꝓba. vbi ꝓbata ꝓfeſſione p̃ſumit̃ ꝙ ꝓfitens ha
bebat legitimã etatẽ ⁊ neganti incumbit ꝓbatio.
Mulier v̾o q̃ allegabat metũ habebat ꝓbare me-
tũ. ⁊ ſic vtraq; ps ꝓbabit. vel tene ſecundã ſo. glo.
¶ Et ex eo nota ꝙ q̃s dicit̃ aliq̃d ꝓbare eoipſo ꝙ
h̃z intentõnem ſuã fundatã a iure cõi. ⁊ ꝙ nõ ꝓba
tur ꝯriũ ꝑ aduerſariũ. ſi tñ mlier ꝓbaret ꝓteſtatio
nẽ ex legitima cauſa interpoſitã tũc onus ꝓbãdi
ꝙ ſponte fecit incumbit monialibus. vt in p̃ma ſo.
glo. Quid aũt ſi ꝯcurrũt ꝓbatõnes ꝯrie. vt q: mu
lier ꝓbaret ꝙ ꝑ metũ fecit. moniales v̾o ꝙ ſponte.
que ꝓbatio ſit p̃ferẽda. dic ꝙ illa q̃ fit de metu. imo
plus crederet̃ duob⁹ teſtib⁹ affirmantib⁹ metũ q̃
mille dicentibus ꝙ ſponte fecerit. vt notant̃ dicit
Inno. in. c. ſuꝑ hoc. de renũcia. Et eſt rõ. q: depo-
nentes ſuꝑ metu deponũt ſuꝑ actu ꝑceptibili ſen-
ſu corporeo. vt q: tyrãnus minatus fuit mortẽ ni-
ſi leta facie ꝓfiteret̃. ſed deponẽtes ꝙ ſpõte depo-
nũt de actu impceptibili. q: de intrinſecis cordis.
¶ In glo. fi. ibi. i. poſt mortẽ viri. hec ſolut̃. bona
eſt. nam poſt mortez mariti poterat mulier ſe irre
uocabiliter obligare. ꝟ viuente viro nõ poterat ex
quo erat iuuenis. ⁊ remanebat in ſeculo. vñ ſaltez
ep̃us ex ſuo officio põt reuocare mulierem de mo
naſterio q̃ntumcũq; marit⁹ ſibi dediſſet licentiaz.
vt in. c. j. j. de ꝯuerſio ꝯiug. ideo ſeq̃ns ſolutio glo.
nõ eſt tuta. ⁊ de hac materia dic vt plene dixi in. d.
c. j. ⁊. c. ex pte. eo. ti. Vltimo no. ex glo. ibi ꝙ viuẽ-
te viro metus mortis durare intelligit̃ ⁊c. ꝙ mlier
aliq̃d gerẽs metu mariti excuſat̃ toto tpe vite ma
riti ſi nõ ꝓuocauit ad iudiciuz q: videt̃ ſp timuiſſe
maritũ. h̃ intelligo qñ maritus erat ita potẽs ꝙ ve
riſilr̃ mulier timuit. ꝟ ſi mulier potuiſſet fugere ad
locuz tutũ nõ eẽt excuſata toto tpe vite mariti. ad
hoc q̇ȯ no. Inno. in. c. ij. d̾ regula. ¶ Sz q̃ro ꝑ de
claratõne glo. ⁊ tex. nunq̃d ſtatim mortuo marito
videat̃ ratificare ingreſſuz niſi ilico exiuerit d̾ mo
naſterio? Quidã dicũt ꝙ expectat̃ ꝑ menſem. ar. j.
q. j. ꝯſtat aliq̃ ꝙ ꝑ annũ. Hoſti. ⁊ cõiter doc. dicunt
hoc eſſe arbitriũ. ar. in. d. c. de cauſis. de of. deleg.
hẽbit eñ iudex arbitrari ex q̃litate pſone ⁊ ex di
uturnitate tpis an tacite approbauerit ingreſſuz ſtan
do aliquo tpe poſt mortẽ mariti. ⁊ vide tu Inno. i
d. c. ij. de regula. vbi dicit ꝙ niſi q̃s ſtati exeat mo-
naſteriũ ceſſante metu videt̃ approbare ingreſſũ.
nõ eñ req̃rit̃ ꝙ in cõtinenti habẽt curſũ. ar. in. l.
ꝙ dicimus. ff. de ſo. ⁊ ideo bonus vir hẽbit h̃ arbi
trari. ¶ Extra glo. opp. ꝯ tex. videt̃ eñ ꝙ hec muli
er non fuit obligata cum nõ emiſerit aliq̇ȯ votuz.
nec fecit ꝓfeſſionẽ. vt in. c. clerici. j. de reg. So. dic̃
Inno. ꝙ ex q̃ ſolẽnit̃ recepit velũ videt̃ fuiſſe ꝓfeſ
ſa. ſicut dicimus in recipiente habitũ ꝓfeſſoꝝ. vt i
c. j. de regu. li. vj. Et ponit Inno. hic notabile di-
ctum faciendo differentiã inter votũ expſſum ⁊ ſu

ſceptõnem habitus. dicẽs ꝙ votũ ſeu ꝓfeſſio obli-
gat vouentem niſi ꝓbet̃ metus q̃ habuerit cadere
in cõſtãtẽ virũ. nec aliter releuat ꝓteſtatio. q: ꝓte
ſtatio dz eſſe veſtita iuſto timore. Secus dicit in ſu
ſceptione habitus. q: ad tollenduz p̃ſumptionẽ ta
cite ꝓfeſſionis ſufficit q̃liſcuq; metus. vñ etiã mine
parẽtũ excuſant. xx. q. iij. p̃ſens. Et ẽ rõ diuerſita
tis ſm eũ. q: votũ ſeu ꝓfeſſio fit ꝑ verba expſſa qui
bus ſtandũ ẽ donec legitime ꝓbet̃ oppoſitũ. ꝟ ex ſu
ſceptione habitus orit̃ ſola p̃ſumptio ꝓfeſſionis q̃
de facili tollit̃ ꝑ ꝯriã p̃ſumptõem. Nam vna p̃ſum-
ptio ꝓfeſſionis elidit aliã. ⁊ q̃ſiq; adinuicẽ collidũ
tur. vt in. c. litteras. de p̃ſump. ⁊ no. in. c. tranſmiſ
ſe. j. qui fi. ſint le. ⁊ notabis bñ h̃ dictũ. ¶ Sz ꝯ p̃di-
cta videt̃ iſte tex. militare. nam h̃ interuenit ſola ve
li ſuſceptio. ⁊ tñ papa mandat hoc inquiri ſi timore
mortis mulier inducta fuit. ⁊ ſic videt̃ ꝙ nõ ſuffici-
at oĩs metus ad excludẽdã p̃ſumptionẽ ſurgentez
ex ſuſceptione habitus. So. p̃mo credo poſſe dici
ꝙ ſi ſolẽniter mulier recepit velũ ꝑinde ẽ ac ſi v̾bo
ꝓfeſſionẽ feciſſet. ſec⁹ aũt qñ ſine ſolennitate ſuſce-
piſſet q̃s habitũ. vel dic ꝙ tex. h̃ narrat factũ. q̃a ita
mulier dicebat ꝯtigiſſe. ꝟ forte p̃ma ſolutõ. ẏ melior ⁊c.

Abbas. Qui ꝑ metũ amiſſionis pa
trimonij ſuo bñficio renun
ciat illud repetere pt. Prima ps narrat fa-
ctum. Secũda dat iudicẽ. ibi vñ q:. No. p̃mo ꝙ ꝑ-
ditio oim bonoꝝ infert iuſtũ metũ. ⁊ idẽ dic̃ Hoſ.
de maiore pte bonoꝝ. ꝑ quo facit. c. frequẽs. de re
ſti. ſpo. li. vj. nam ibi in actu odioſo equiꝑant̃ oĩa
bona ⁊ maior ps bonoꝝ. Idẽ videt̃ dicẽdũ in caſu
nõ fauorabili vt p̃tendens iuſtuz metũ poſſit recu
ꝑare q̃ ꝑ metũ ꝑdit. ⁊ in h̃ tene menti iſtũ tex. nã
ſepe tyrãni inferũt metũ circa patrimoniũ. ¶ Ter
tio nota ibi debent in irritũ reuocari. ar. optimuz
ꝙ renunciatio beneficij ꝑ metum facta tenet. licet
poſſit peti illi⁹ reſtitutio ꝑ actõnem q̇ȯ met⁹ cã. Et
no. ſm iſtũ intellectũ ꝙ lz ꝑ renũciatõem ꝑdat̃ titu-
lus. tñ reſtitutio q̃ fit ꝑ actõnẽ q̇ȯ metus cã reſtituit
in priſtinũ ius ſine noua collatione ⁊ abſq; priua-
tione fienda de illo cui interea fuit collatũ. q̇ȯ tene
menti. ⁊ de h̃. j. latius poſt glo. ¶ Vltimo no. ibi
cũ integritate reſtituas vniuerſa. ꝙ ꝑ actõnem q̇ȯ
metus cã dz fieri integerrima reſtitutio coꝝ q̃ q̃s ꝑ
didit ꝑ metũ. dz g̃ haberi reſpectus nedũ ad bona
exiſtẽtia. ſed etiã ad dãnũ illatũ ⁊ ad itereſſe q̇ȯ q̃s
ſuſtinuit ꝓpter metũ. nam h̃ actio q̇ȯ met⁹ cã p̃nci-
paliter dat̃ ad intereſſe. vt in. l. ſi cũ exceptione. i. §.
q̃druplicat̃. ff. eo. ti. ¶ Sz q̃ro h̃ q̃d ſi abbas iſte n̄
miſiſſet iſtos milites. ꝟ rogaſſet iſtũ ſacerdotẽ vt re
nũciaret. nũq̃d rogamia iſtius habuiſſent inducẽ
iuſtũ metũ. Sol. dico ꝙ rogamia regularit̃ vl' etiaz
v̾ba cõminatoria n̄ inferũt iuſtũ metũ. q: met⁹ cõ-
ſiſtit i atrocitate facti. vt in. l. metũ. ⁊ in. l. ad inuidi
am. C. e. ti. vbi patet ꝙ etiã dignitas alterius ptis
nõ ẽ iuſta cã p̃ſumẽdi metũ. Iſtud fallit in tyrãno
q̃ ſolit⁹ ẽ ſeuire in eos q̃ ſuis p̃cib⁹ nõ parẽt. tũc eñ
rogamia tyrãni habent̃ ꝓ p̃cepto ⁊ inferũt iuſtuz
metũ in parẽte. ad h̃ bona gl. in. l. j. ff. ꝙ iuſſu tenet
Bar. in tractatu de tyrãno. ⁊ idem dic in ep̃o vel

alio ꝑlato potēte ꝙ ſolet ſeuire i clericos ſuis votis nō obtempantes. ſic intelligēda ē gl. in. l. j. §. q̄ one rāde. ff. quaꝝ reꝝ actio nō daṫ. Hinc vulgariter diciṫ ꝙ rogamina ſupioꝛis ſunt ꝑcepta. ſed intelligo modo ꝑdicto. ⁊ h̄ notabis. ¶ In gl. no. bn̄ hāc gl. qꝛ eſt magiſtra in materia ſua ⁊ quotidie ad eam remittiṫ cū queriṫ an ea que fiunt ꝑ metū teneant et vt habeas glo. ꝑmo glo. colligit ex tex. vnū notabile ꝙ ea q̄ fiūt ꝑ metū amiſſionis reꝝ debēt reſcindi. ¶ Secūdo gl. q̄rit an h̄ habeant locū in illis rebus ſine quibꝰ vita coꝛpalis amittiṫ. vult ꝙ ex quo nō p̄t q̄s ſuſtentari ſine illis bonis q̄bꝰ timet ſpoliari excuſaṫ ſi q̄d fecit ꝑ illū metū. nā vita nr̄a coꝛpalis nō p̄t ſuſtentari ſine adiumēto tempaliū. vn̄ alibi dicit tex. ꝙ etiā ſpūalia ſine tpalibꝰ diu eſſe non poſſūt vt. j. q. iij. ſi quis obiecerit. Hinc dixit gl. in l. aduocati. C. de aduo. diuer. iudi. ꝙ bona tpalia ſunt alia vita. quaſi dicat vt coꝛpoꝛa ſunt ſeruāda vnde ſicut moꝛtis metus excuſat. vt in. c. cum dilectus. j. c. ita ⁊ metus ꝑdendi bona tpalia. ¶ Idem dicit glo. ſi timet pati grauē iacturam in rebus ſuis. Et no. in h̄. gl. quaſi innuat ꝙ nedū excuſat metus ꝑdendi omnia bona. ſ; etiam ſi timet pati grauem iacturam. vtputa ſi timet perdere maioꝛē partem bonoꝝ vt. s. dixi. An autem excuſet metus excōmunicatōnis dicam poſt gl. in. d. c. cum dilectꝰ. ¶ Tertio gl. cōtra ꝑdicta oppōnit de. c. oīnes cauſationes. vbi metus paupṫatis non excuſat. gl. directe nō ſoluit. ſ; dicit ꝙ. c. iſtud loquiṫ quando quis cōmittit malum in ſe ꝓpter timoꝛem libertatis vl' coꝛpis cruciatum. non eñ quis debet cōmittere peccatū. imo potius oīa mala pati. vt in. c. ſacris. j. e. Hinc dicit tex. iuri ciuilis i. l. palā. ff. de ritu nup. ꝙ nō ē ignoſcendū mulieri q̄ ꝑtextu paupṫatis turpem vitam elegit. Et ē rō. qꝛ ꝑ pctm̄ moꝛtale moꝛiṫ aīa. nā omne moꝛtale ē dignū pena eterna. ſed aīa eſt dignioꝛ coꝛpe cū coꝛpus ſit moꝛtale ⁊ caducū. ideo iminente metu moꝛtis d; q̄s potius eligere moꝛtē tpalem. ſ. coꝛpis q̄ʒ moꝛtē ꝑpetuā. ſ. anime. ¶ Quarto in v̄bo no. gl. intrat ꝑncipalē materiā an ea que fiunt ꝑ metū teneant. et pꝛimo tradit regulā affirmatiue cū limitatōne. tn̄ dicēs in effectu ꝙ ea q̄ fiūt ꝑ metū regulariter tenēt dūmō ſine culpa ſua quis incidit in metū. Nam tunc ſine culpa incidat pōt peti reſciſſio coꝝ q̄ acta ſunt ꝑ actionem qō metus cā. ſ; ſi culpa ſua incidit in metum tenēt geſta ⁊ nō cōpetit aliqō remediū metum paſſo tex. de h̄ vltimo ē ſingula. q̄ quotidie allegaṫ in. l. ſi mulier. ff. eo. vbi diciṫ ꝙ ſi liberta cōmiſit ingratitudinē ꝯ dn̄m. ⁊ ꝑtextu ne reuocareṫ in ſeruitutē aliq̄d ꝓmiſit dn̄o ſuo nō ſuccurriṫ ſibi ꝯ illā ꝓmiſſionē l; metu ſeruitutis fecerit. ⁊ h̄ ideo qꝛ ipa ſibi intulit metū cōmittēdo ingratitudinē. ⁊ dn̄s iuſte minabaṫ ſibi de reuocāda ea ad ſeruitutē. Ab hac regula gl. excipit h̄ ſex caſus. Primꝰ in mr̄imonio et ē duplex ſpecialitas ſm̄ glo. in mr̄imonio. Prio ꝙ nō tenet ſi metu fuit ꝯtcū. Secūdo ꝙ etiā ſi culpa ſua q̄s incidit in metū. nihilominꝰ mr̄imoniū ē nullū. ꝑ. c. veniēs. de ſpon. qꝛ mr̄imoniū cōtrahiṫ libero cōſenſu. ⁊ vbi interuenit metus tolliṫ q̄litas libertatis. vt in. c. cum locū. de ſpon. Cōtra h̄ glo. opp. de. c. inter cetera. xxij. q. iiij. vbi tex. videṫ innuere ꝙ mr̄imoniū tenet. ⁊ eſt ille tex. multū ſingularis i hac mā. Gl. h̄ ⁊ ibi mlṫpliciṫ ſoluit. Et ꝑmo ꝙ ibi nō interuenit iuſtus metꝰ qui poſſit cadere i cōſtātem virū. hec ſolutio nō eſt bona. qꝛ tex. ibi loq̄tur d̄ metu necis. ¶ Scd̄a ſolutio ꝙ in eo ꝙ tex. ibi dicit ſit ſtabile ⁊ firmū. illud verbū ſit poniṫ ꝯſultiue ⁊ nō ꝑceptiue. h̄ eſt ipꝛopꝛiatio lr̄e. ¶ Tertia ſo. ꝙ loquiṫ de ꝯſilio. hoc nō apparet ibi i tex. ¶ Quarta ſol. ꝙ metꝰ ibi nō fuit ꝓbatꝰ. ꝯ hāc facit qꝛ ibi ꝑſupponiṫ metus. alˀs nō fuiſſet dubiū. vn̄ ꝓpter v̄ba illius tex. multū vrgētia tenuit h̄ do. meus do. Car. ꝙ mr̄imoniū metu ꝯtcū tenet. ⁊ ſic ꝙ iſte caſus nō recte excipiṫ a regula. fateṫ tn̄ ꝙ pōt reſcindi ꝑ actionē qō metꝰ cā. ſ; cōiter glo. ⁊ doc. vtriuſq; iuri tenēt oppoſitū. ⁊ hec ꝯria opi. verioꝛ eſt. Et adduco tex. cui r̄ñderi nō pōt in. c. ſignificauit. j. de eo q̄ dux. in matri. vbi tenuit ſcd̄m mr̄imoniū ꝯtcū pꝰ pꝛimū meticuloſū nulla pꝛius petita reſciſſione ꝑ actōnē qō metꝰ cā Si eñ valuiſſet ꝑmū mr̄imoniū nō tenuiſſet ſcd̄m pꝛimo nō annullato. qꝛ mr̄imoniū nō pōt cōſiſtere niſi inter duos. vt in. c. gaudemus. de diuoꝛ. Itē ꝓbaṫ in. c. veniēs ſupius allegato. ⁊ in. c. cū locū. de deſpō. nā certū eſt ꝙ in mr̄imonio ꝯhendo requiriṫ liber ꝯſenſus vt ibi. ſ; vbi metus interuenit l; nō faciat ceſſare ꝯſēſū. tn̄ tollit q̄litatē libertat̄ req̄ſitā. ⁊ vbi requiriṫ certū q̄d cū q̄litate libertatis nō eſt iuri ſatiſfactū ſi interueniat illud ſine q̄litate libertatis. vt. i. c. piſanis. de reſti. ſpo. vide bo. glo. quā tenebis mēti in. c. nonificaſti. xxxiij. q. v. ⁊ vide in hoc qō plenꝰ dixi in. d. c. cū locū. ⁊ ad. c. ꝑalẜ. inter cetera pōt r̄ñderi vt in glo. nā l; ipꝛopꝛiare tex. verba ꝓpter alia iura contraria. vt in. c. cū dilectꝰ. d̄ ꝯſue. ar. in. c. cū expediat. de elec. li. vj. vel dic ꝙ ibi interuenit iuramentū. nō tn̄ itelligas ꝙ iuramētū habet firmare ꝯtractū mr̄imonij. qꝛ n̄ reſtituit libertatē req̄ſitā. ſ; obligat vt ſaltē ꝯhat mr̄imoniū ſeu nō veniat ꝯ niſi ab ſolutōe petita. vt in. c. ſi v̄o. ⁊ in. c. verū de iureiur. ¶ Scd̄s caſus eſt in dote. nā ꝓmiſſa vl' ſoluta ꝑ metum nō tenet. vt in. l. ſi mulier. i. §. ſi dos. ff. qō metus cā. ſ; ſimplr̄ ꝓmiſſa ſuſtētabiṫ ex ſola approbatione legis. iō metꝰ interueniēs vitiat ex toto actū Et ex rōne ſua pōt colligi vna regula gn̄alis ꝙ vbicūq; ſimplex ꝓmiſſio valet ex approbatione leg̃ ſi metus interuenit nō tenet. h̄ tn̄ dictū nullibi ꝓbaṫ nā l; tex. ibi loquaṫ d̄ dote ꝓmiſſa. tn̄ verbū ꝓmitto pōt adaptari ad nudā ꝓmiſſionē ⁊ ad ſolēnē. vt in. l. ſciēdū. §. dictū. ff. de ediṫ. edic. ⁊ in. §. ſi ſcriptū inſti. de inuti. ſtipu. iō tene qō ſpc̄ale eſt in dote q̄litercunq; ꝑ metū ꝓmiſſa vel ſoluta. Et quēadmodum mr̄imoniū d; eſſe liberū ita ⁊ dos acceſſoꝛia ad mr̄imoniū. vt no. gl. in. d. §. ſi dos. ¶ Tertiꝰ caſus i rebꝰ ecclie ꝑ metū tradit̄. nō eñ trāſferṫ dn̄iū intercedēte metu. ꝯriū tn̄ ſēſit gl. xv. q. vj. c. j. ⁊ aliq̄ ſecuti ſūt. S; cōis opi. ſeq̄ṫ iſtā glo. ⁊ ſpāliṫ Io. an. ⁊ facit qō no. Archidi. in. c. ij. de re. ec. nō alie. li. vj. Do. An. dicit ꝙ aut nō interuenerūt debite ſolēnitates q̄ debēt ſeruari in alienatōe. ⁊ tūc dn̄iū non

trāſferꝛ.xij.q.ij.ſine exceptōe. Aut fuerūt ſeruate ſolēnitates.ꝛ tūc trāſferꝛ dn̄iuʒ. Et ex h̄ videꝛ inferri q̄ n̄ ſit ſpāle i traditōe rei eccliaſtice.ꝛ ideʒ videꝛ ten̄ꝫh do.car.ſ certe n̄ ſufficit q̄ ſolēnitas fueꝛ niſi ſit facta in caſu licito ꝛ a iure approbato. Duo eni ſūt necārio vt valeat alienatō facta de re eccliaſtica.pmo q̄ fiat in caſu licito.ſcḋo q̄ ſeruetꝛ forma a iure ſtatuta ſiue tradita.vt eſt text.in cle.j.de re.eccl.non alie.no.in.c.j.de in inte.reſti.dixi in.c.eccliā.de cōſti. His ḋo obſeruatī tenebit alienatio lʒ metus interceſſerit.ar.c.merito.xv.q.j. Quartus caſus in voto.q2 votū p metū factū non teneꝛ ſm glo.qḋ bn̄ notabis.Et idē no.glo.xv.q.vj.i.c.auctem.qḋ intellige in metu humano.nō aūt i metu diuino.Nā ſiqs timore dei vel timore peccatoꝝ ſuorū.vel timēs interitū corꝑis ꝑpter naufragiū vel quid ſiſe emiſit votū teneꝛ.q2 talis met⁹ eſt bonus ꝛ appetēdus.vt in.c.ſicut nobis.j.de regula.iūcta glo.j.quā notabis.Et q̄ꝫ do.Car. hic dicat iure nō ꝓbari vt met⁹ īpediat votū.tn̄ puto ꝯtriuʒ.ꝛ allego caſū aptū in.c.pn̄s.xxij.q.iij.facit.c.notificaſti.xxxiij.q.v.ꝛ i.c.ſi.ē.c.lʒ. Ad illū tex.poſſit rn̄deri q̄ ibi ſimulate aſſūpſit veluʒ.ꝛ ſic defuit ibi volūtas.ſ in fine illi⁹.c.bn̄ facit tex.vbi papa nō ſe refert ad ſimulatōeʒ vel ꝓteſtatōeʒ.ſ ſolū ad timorem moꝛl.

¶ Itē ꝓbo h̄ rōne.p votū qs obligaꝛ deo.ſ deo nihil eſt acceptū qḋ nō ꝓcedat ex ſincera volūtate.q2 nullū eſt bonū niſi volūtariū.vt dicit tex.xxiij.q.v.ad fidē.ꝛ eadē cā.q.vij.i.§.ex his

¶ Quint⁹ caſus in iuriſditōe p metū extoꝛta.naʒ intercedēte metu nō trāſferꝛ iuriſditio.allegat gl.l.ij.in.§.j.ff.de iudi.Et no.bn̄ hūc caſū.ille tn̄ tex.loquiꝛ ſpāliꝛ in eo q̄ metu ꝓrogauit iuriſditōeʒ alteri⁹ iudicis.vn̄ voluerūt aliq̄ caſum illi⁹.l.extēdē. Sʒ glo.h̄ notanꝛ intellexit illū tex.gnāliter.qḋ ſatis mihi placet cōſiderata rōne tex.nā ſi met⁹ īpedit ꝓrogatōeʒ iuriſditōis foꝛti⁹ dʒ īpedire trāſlationē.ꝛ hūc intellectū videꝛ approbare Bal.in.l.decernim⁹.C.de ſa.ſan.ec.ꝛ Bar.in tractatu de tyrāno.Et p h̄ infero ad q̄ōnē.ciuitas habēs electionē officialis vel ptāteʒ eligēdi ſibi dn̄m obſeſſa p exercitū elegit ſibi officialē p metū vł trāſtulit iuriſditionē in tyrānū q̄ habebat ciuitatē obſeſſam.q̄ritur nūquid iuriſditio ſit trāſlata.ꝛ p ꝯſequēs nūquid teneāt geſta p tyrānū iſtū ſeu officialē.ꝛ dicēdū q̄ nō.q2 vbi agiꝛ de iuriſditōe ꝯferēda met⁹ vitiat factuʒ ip̄o facto.vt in.d.l.ij.intellecta mō p̄dicto.ꝛ h̄ tenet Bar.i.d.tractatu.ꝛ ſentit Bal.i.d.l.decernim⁹.qḋ bn̄ notabis.Et ex h̄ infero ad aliā q̄ōnē.canonici eligerūt aliquē in p̄latū p metū puta p p̄ceptum tyrāni. nunquid talis electio teneat.ꝛ multa ꝯſilia ſup h̄ emanarūt tp̄e vrbani ſexti q̄n incepit vltimū ſciſma in ecclia dei. Nāʒ dicebāt cardinales aliqui q̄ p metū ꝛ imp̄ſſionē romanoꝝ elegerūt prius papā.vn̄ poſtea q̄dā ex eis ꝯuenerūt ꝛ aliū elegerūt. Ex dicto Bar. ꝛ Bal.p rōnē hui⁹ gl.ꝛ p tex.illi⁹.l.ij.poſſet dici q̄ electio eſt nulla.ꝛ vide tex.iūcta glo.in c.q̄ſquis.de ele.ꝛ ſiliter facꝛ tex.i.c.vbi periculū.in.§.ceterū.ḋ ele.li.vj.vbi dicꝛ tex.q̄ ceſſat electio vbi adimiꝛ libertas eligēdi in ꝯtriū facit qḋ no. Inno.in.c.q̄ ſicut.de ele.vbi dicit ſe credere q̄ ſi metus interceſſit tenet electio licet veniat irritanda.vn̄ anteq̄ irriteꝛ tenent geſta per electū.Et ad h̄ allegauit iſtum tex.in ar.ꝛ tenementi ſingulariter illud dictū Inno.ꝑpter ei⁹ auctoꝛitatē.nā facꝛ ad p̄cedētē q̄ōnē de tyrāno.ego tn̄ aliter diſtinguo.ꝛ reduco ad cōcoꝛdiam.in.c.licet.de ele.videlicet q̄ aut cōpelluntur electoꝛes eligere certū.ꝛ tunc electio ē ip̄o iure nulla.q2 eſt ꝯ ſubſtātiā electōnis.nā electio ē vnū de plurib⁹ eligere et ita intelligaꝛ tex.in.d.§.ceterū. Aut cōpelluntur eligere vnū de certo genere ꝑſonaꝝ.ꝛ tunc metus nō vitiat ip̄o facto.q2 non ex toto adimiꝛ libertas eligendi.vt in.c.cū terra.de ele.ꝛ tn̄ valet cōſuetudo vt electoꝛes teneanꝛ ſibi eligere p̄latū de certo genere ꝑſonaꝝ.vt ē tex.in.c.abbate. de ꝟ.ſig.ꝛ in c.cū dilectus.de ꝯſue. Hinc dixit Io.an.in.d.c.cū terra.q̄ cōſuetudo nō pōt tollere libertatē eligēdi ſed reſtringere ſic.qḋ notabis.ꝛ plenius dico i.d.c.licet.

¶ Sextus caſus ꝛ vltim⁹ ſm glo.in auctoꝛitate tutoꝛis p metū extoꝛta.vt in.l.j.in fi.ff.ḋ auct.tuto.ꝛ poſſet adduci ille tex.ad tertiū caſū p̄allegatū.vt ſi ep̄s auctoꝛiʒet in cōtractu p metū inito per eccliam inferioꝛē q̄ talis auctas n̄ teneat q2 ep̄s eq̄peraꝛ tutoꝛi.vj.q.j.in.c.oībus.ꝛ no.j.ḋ in inte.reſti.ꝛ in.c.auditis.in.glo.iiij.

¶ Extra gl. Hoſti.excipit aliquos alios caſus.ꝛ ſit in oꝛdine ſeptim⁹ caſus.c.vnici.j.co.li.vj.vbi dicꝛ q̄ abſolutio ab excōicatione p metū facta nō teneꝛ.

¶ Octauus caſ⁹ in teſtamento cū teſtes inuiti fuerūt detenti.vt i.l.que teſtamēto.in fi.ff.de teſta.no.glo.j.co.ſacris.

¶ Nonus caſus in ſn̄ia.nā tenet h̄ Hoſti.q̄ ſn̄ia p metū lata nō tenet.allegat.xj.q.iij.iniuſtaʒ.ꝛ Io.an.h̄ ſimpliciter trāſit referendo Hoſti. Sed ꝯtriū notauit glo.in.d.c.iniuſtū.ꝛ ſequiꝛ ibi Archi.ꝛ gl.in.c.q̄ttuoꝛ.ea.cā.ꝛ.q.que dicit q̄ ſn̄ia lata p metū tenet licet poſſit elidi p actionē vel exceptōem. Do.An.diſtinguit q̄ aut metus impediuit ſolēnitateʒ requiſitā.ꝛ ſn̄ia nō tenet.alś ſecus.ſ h̄ nihil eſt dicere.q2 ſi debita ſolēnitas nō interuenit ſn̄ia ē nulla nō ꝑpter metū.ſed ꝑpter defectū ſolēnitatis.q̄a ſi nō ſeruaꝛ ſolēnitas ſubſtātifica nō tenet ſn̄ia q̄n tūcūq̄ ſponte lata.vt in.l.ꝓlataʒ.C.de ſen.ꝛ.ij.q.vij.diffinitiua. Reperio Bal.in hac.q.in.d.l.decernim⁹.diſtinguentē q̄ aut met⁹ fuit illatus circa ptātē clauiū.ꝛ vitiat ip̄o facto.q2 ptās clauiū dʒ eē libera.alle.d.c.vnicū.co.ti.li.vj. Aut met⁹ fuit illatus in alijs ſentētijs.ꝛ tenet ſn̄ia.lʒ poſſet reſcindi ꝑpter metū.alle.glo.in.d.c.iniuſtū.ꝛ dicit canoniſtas ita tenere. Sʒ ꝓfecto ꝯ primū mēbrū ſuū.allego glo.ſing.in.d.c.vnico.q̄ cōcludit ſn̄iam excōicatōis latā p metū tenere q̄ſi in abſolutōne ſit ſpēale vt metus vitiet.ꝛ allegat no.in.d.c.iniuſtū.ꝛ tenementi illā glo.q2 nemo allegat.facit pmo q̄a cū illa ſit gl. Io.an.videꝛ reprobare dictū Hoſti.hic.nā ſi excōicatio lata p metuʒ tenet foꝛtius alia ſn̄ia

¶ Itē adduco illū tex.p locū a ſpēali.nā cū ſpecialiter papa ibi ꝓuiderit circa abſolutōem.ḡ ſecus i excōicatōne.ꝛ in alijs ſentētijs ꝯ dictū Bal.ꝛ pōt eſſe rō ſpecialitatis.q2 p̄ncipes ſeculares erant fa.

cíles in cõpellendo ꝓlatos ad abſoluendũ aliq̃s a
ſentẽtia excõicatõnis. ⁊ ſic non poterat obſeruari
rigoꝛ eccleſiaſticus. merito fuit ſtatutum vt alꝭ ab-
ſolutio eſſet ipſo iure nulla. Conclude ergo ꝙ re-
gulariter metus non vitiat ipſo facto cum interue
niat in iuriſdictõne exercenda. ſecus ſi in iuriſdictõ
ne conferenda vel ꝓroganda. vt in. d. l. ij. ⁊ i. v. ca-
ſu. ꝟ. excepto. Decimꝰ caſꝰ ĩ cõſtitutõne ꝓcura.
ſm Hoſti. allegat. c. accedens. ꝟ. de ꝓcurato. ⁊ ita
tranſeunt hic doc. Et bene notabis ꝓpter auctori
tatem doc. vt ſi ꝑ metum quis cõſtituit ꝓcuratorẽ
non tenet cõſtitutio. ſed certe ille tex. h̃ non ꝓbat.
nam papa ibi non intendebat ius de nouo ĩduce-
re. ſed voluit ꝓuidere locuꝫ ſecuꝝ ꝑtibꝰ qđ fiendũ
eſt in omni actu. tñ non ſequiꝛ ꝙ ſi de facto metus
ĩterceſſerit actus vitieꝛ. Undecimꝰ caſꝰ ⁊ vltimꝰ
ſm Hoſti. in actu qui ñ pt̃ ſeruari ſine peccato ſed
dic ꝙ obligatio hic impediꝛ non ꝓpter metũ. ſ; ra-
tõne peccati. qꝛ nẽ põt obligari ad peccandũ. nec
etiam iuramentuꝫ valet. vt i. c. quanto. ꝺ iureiur.
⁊. c. ſi ꝟo. ⁊. xxij. q. iiij. ꝗſi. ꝑ totuꝫ. Excipio duode
cimũ caſum qui cõꝑhendit in ſe multos caſus in
his. ſ. que geruntur ꝑ iniuſte carceratum cũ ipo de-
tentore. vt eſt tex. notabilis in. l. qui in carcere. ff.
e. Aliũ caſum voluit excipere do. An. j. c. pxi. ĩ re
nũtiatõe beneficij. Dicit eñ ibi ꝙ renũciatõ bene
ficij per metum facta non tenet. ⁊ ĩfert ibi poſtmo
dum generaliter ad omnes actus ſpirituales vt in
eis vitiet metus ipſo facto. qꝛ in iſtis debet eſſe vo
luntas libera ⁊ liberum arbitriũ. ſ; certe nõ credo
eum bene dicere. ⁊ pꝛimo in renũciatõe beneficij
habes gl. notabilem. in. c. ſuper h̃. de renun. que
aperte tenet ꝙ renũciatio per metuꝫ facta tenet lꝫ
poſſꝫ reſcindi a parte. h̃ tenet Inno. in. c. ad audi
entiam. j. e. vbi dicit ꝙ reſcindiꝛ per actionẽ qđ me
tus cauſa. ſentit idem Inno. j. c. ꝓxi. loquiꝛ tñ ibi
alternatiue. ſ; Pe. ⁊ Ab. aperte h̃ ibi tenent. idem
do. de ro. deci. cclxij. ꝓbaꝛ per locuꝫ a ſpeciali in
cle. ij. in. §. ſane. ꝺ. pe. vbi diciꝛ ꝙ renũciatõ bñficij
que fit ꝑ captõnem ⁊ detentionem poteſtatũ ſecu-
lariũ non tenet. vt ſic in odiũ iſtoꝝ pꝛincipũ q̃ q̃n-
ꝙ incarcerant clericos vt renũcient. fuit illud ius
ſpeciale inductũ vt nõ teneat renũciatõ. vnde dicit
ibi Bal. ꝙ illud ẽ ius nouũ. ⁊ facit ꝙ ibi no. gl. ĩ ꝟ.
ꝑdicto modo. Ad h̃ etiam adduco iſtum tex. nam
papa non fundat ſe ſpecialiter hic ſuper beneficio
ſ; ſuper regula generali dicens ꝙ q̃ metu et vi fi-
unt debent reuocari ⁊c. ⁊ ſic aperte ſentit ꝙ debet
tranſire cuꝫ cõmuni regula. Item q̃tenus dicit ꝙ
in ſpiritualibus vitiat metus. cõtrarium voluit gl.
in. d. c. vnico. li. vj. Iteꝫ baptiſmus aſſumptꝰ per
metum tenet qꝛ ibi eſt voluntas licet coacta. vt in
c. maioꝛes in. §. item queriꝛ. de bap. ⁊. xxxv. di. ꝺ
iudeis. ⁊ facit ratio. c. merito. xv. q. j. Conclude ğ
ꝙ in actu meritoꝛio metus vitiat ipſo facto. vt in
d. c. ad fidem. Sed ſpeciale eſt vbi impꝛimiꝛ chara
cter. d. c. maioꝛes. ſed vbi non tractaꝛ ꝺ merito q̃
ad deum. ſed ꝺ merito vel alio vinculo metꝰ non
vitiat regulariter.

a Adaures. Qui terroꝛe laicoꝝ ele
ctioni de ſe facte renũ-
ciat ſi renũciatio iuramẽto vl̃ fide firmata
non ſit regimini ad qđ electꝰ erat ꝑfici poterit. h̃ di
cit cõpꝛehẽdẽdo quelibet intellectũ. Cõis diuiſio.
ſcđa ibi tue. No. pꝛimo ꝙ factũ a maioꝛi ꝑte col-
legij aliq̃bꝰ ꝯdicẽtibus põt dici vnanimiter factuꝫ
ita colligit h̃ do. An. ſ; iudicio meo totũ oppoſitũ ẽ
colligẽduꝫ. hic eñ diciꝛ ꝙ vno excepto electio fuit
vnanimiꝛ celebꝛata. nã ſi verbũ vnanimiꝛ verifica
reꝛ ĩ maioꝛi ꝑte collegij fruſtra fuiſſꝫ dictũ vno ex
cepto. ⁊ ꝙ h̃ ꝟbũ vnanimiꝛ impoꝛtet ꝙ nemĩe diſ-
crepante ꝓbat tex. ĩ. c. iij. de poſtu. ꝓla. ⁊ ĩ. c. ſi vna
nimiꝛ. eo. ti. ⁊ ibi no. hec etiã ethymologia vocabuli
nã vnanimiꝛ diciꝛ q̃ſi vnius animi. No ğ poſſunt
dici electoꝛes fuiſſe vnanimes ſi eoꝝ aliq̃s fuit diſ-
coꝛs a ſentẽtia cõi. ⁊ idẽ dic de verbo cõcoꝛdiꝛ. req̃
ritur eñ vt nemo diſcrepauerit. vt not. glo. in cle.
ne romani. de elec. ⁊ in. c. cupiẽtes. de elec. li. vj. di
xi in. c. nõ põt. j. de re iudi. Scđo notabat h̃ do.
An. ꝙ renũciatio bñficij ꝑ metum facta nõ tenet. ⁊
certe iſte tex. h̃ nõ ꝓbat. hic eñ nõ diciꝛ ꝙ renũcia-
tio electõnis nõ tenuerit. ſed ſimpliciꝛ dicit ꝙ talis
renũciatio nõ obſtat quominꝰ is qui renũciauit ꝑ-
fici poſſit eccle ad cuius regimẽ fuit electus. vñ vt
dicit Inno. põt intelligi ex nouo iure. ſ. ꝑ electõeꝫ
de nouo fiendã. vel põt intelligi ꝙ ex antiq̃ iure. ſ;
vt dicũt Pe. ⁊ Abb. pꝛiꝰ petita reſtitutõe aduerſuſ
illã renũciationẽ metu factã. ⁊ ꝓ h̃ text. in cle. ij. in
. §. ſane. ꝺ penis. vbi tunc ſolũ renũciatio bñficij ẽ
nulla q̃ñ fuit facta ad captionẽ ⁊ detẽtionẽ alicuiꝰ
ꝑtãtis ſecularis. ſecus ergo q̃ñ metus aliꝛ interue-
nit. de quo dic vt pleniꝰ dixi. ꝟ. c. ꝓxi. Tertio no.
ꝙ iuramẽtũ ⁊ fidei interpoſitio diuerſa ſunt. ſed q̃
ro de differẽtia inter hec. Sol. dicit Inno. ꝙ iura-
mentũ eſt cũ fit ſuꝑ libꝛis reliquijs vel alia re ſacra
Fidei ꝓſtatio eſt cũ quis ꝓmittit aliquid per deuꝫ
vel fideꝫ. ⁊ nil aliud vt h̃ dicit Inno. Sꝫ in ꝯtrariũ
facit. c. etſi chꝛiſtus. de iureiur. vbi patet ꝙ põt inꝛ
uenire iuramẽtũ abſq; tactura alicuiꝰ rei ſacre vel
alicuiꝰ ſcripture. naꝫ ad eſſe iuramẽti non requiriꝛ
neceſſario tactura alicuiꝰ rei. vt ꝓbaꝛ ibi. et no. gl.
ij. q. j. in ſũma. ⁊ vide glo. in hoc notabilẽ in cle. j.
de here. Et ob hoc do. Car. hic voluit dare aliã dif
ferẽtiã. dicens ꝙ tunc eſt iuramẽtũ cũ exꝑimitur
verbũ iuro. Si aũt nõ exꝑmiꝛ ⁊ ꝓmittiꝛ aliq̃d per
deũ ſeu ꝑ fidem tũc diciꝛ fidei ꝓſtatio. Si aũt non
inꝛponiꝛ deus vel fides tũc diciꝛ ſimplex ꝓmiſſio.
Hec differẽtia mihi ex toto nõ ꝑ placet. ⁊ tex. videꝛ ĩ
oppoſitũ in. c. ego. N. ⁊ in. d. c. etſi chꝛiſtus. ꝺ iure-
iur. vbi patet ꝙ dicẽdo. ſic deus me adiuuet ⁊ hec
ſancta euãgelia eſt iuramẽtuꝫ. ⁊ tñ nõ exꝑimitur
verbuꝫ iuro. Item habes multa exẽpla in. d. c. etſi
chꝛiſtus. in quibꝰ ſine exꝑſſione huius verbi iuro
induciꝛ iuramentũ. ⁊ ideo dicerẽ ꝙ iuramentuꝫ ⁊
fidei pꝛeſtatio habẽt ſe vt genus et ſpecies. qꝛ ois
fidei pꝛeſtatio eſt iuramẽtũ. ſed non ecõuerſo. vbi
cunq; eñ adijciꝛ vinculuꝫ religionis ſimplici aſſer
tioni põt dici iuramentũ. Ad hoc qđ no. ĩ. d. c. etſi
chꝛiſtus. Et hec faciũt ad q̃ſtiones. nũquid violãs

ꝑſtationē fidei poſſit priuari bñficio ſicut veniens
ꝯtra iuramētũ. Scđo nũquid ſit infamis ſicut piu
rus eo caſu quo piuriũ irrogat infamiã. qđ quan-
do ſit plene dixi in. c. teſtimoniũ. de teſti. ¶ Ad ꝑ
mũ archi. in. c. iuramēti. xxij. q. v. recitauit quen-
dam dicere ꝙ debeat priuari bñficio ſicut veniens
ꝯtra iuramētũ. Et h̃ tenuit glo. notabilis in. c. qͥre
lam. ne ꝓlati vices ſuas. ⁊ idē ibi hoſti. ⁊ idē tenet
gl. in. c. cõſtitutus. de trãſact. Sȝ aliud videt̃ tene-
re ipſe archi. ibi. ⁊ in. c. j. đ ſepul. li. vj. vbi vide. vi-
det̃ eñ in hoc variaſſe. ſed do. Car. tenet hic ꝙ nõ
ſit priuãdus bñficio. ⁊ refert h̃ idē tenere quãdam
deciſi. rote. Ego ſequerer opi. gloſarũ. primo per
fundamētũ qđ ſupra feci. qꝛ oĩs fidei ꝑſtatio eſt iu
ramētũ. Itē ꝙ accidere poſſet ꝙ plus peccaret ve
niēs ꝯtra fidem q̃ cõtra iuramentũ. nam piuriȝ
tanto eſt grauꝰ quãto id ſuꝑ quo fuit iuramentũ
ꝑſtitũ erat ſanctius. Naȝ magis peccat veniens ꝯ
iuramētũ interpoſitũ ſuꝑ corpe chriſti q̃ ſi eſſet in-
terpoſituȝ ſuꝑ alia creatura. vt ꝓbat tex. no. in. c.
mouet. xxij. q. j. no. Inno. in. c. etſi chriſtus. ꝑalt̃.
vñ ſiquis iuraret ſuꝑ beato Petro ⁊ alius ꝓmitte-
ret aliquid ꝑ deũ vel fidē ſuã. nõ ē dubitãdũ quin
magis peccaret ꝯueniēdo ille qui iurat ꝑ deuȝ vel
fidem ſuaȝ. vñ abſonũ eſſet dicere ꝙ iſte non debe
ret priuari. qꝛ venit ꝯtra iuramentũ. ad idē addu-
co tex. in. c. tua de iureiur. vbi clericꝰ priuat̃ beneſi
cio ꝓ piurio putatiuo. i. pro eo qđ vitare nõ põt q̃
ad vulgi opinionē licet in veritate non ſit piuriuȝ.
fortiꝰ ꝗ debet priuari qñ venit ꝯ ꝑſtatõnē fidei. ad
idē etiã adduco. c. ꝑuenit. de fideiuſ. vbi copulati-
ue dicit̃ ſi ꝯ religionē fidei ⁊ iuramēti ſui ⁊c̃. vnde
ꝑſtationē fidei appellat ibi iuramentũ. nam vnicũ
interuenit ibi iuramētũ ſeu fidei ꝑſtatio. Et ex hoc
infero ad ſcđm ꝙ iudicio meo non bñ dixit Colle.
in. d. c. cõſtiturꝰ. vbi dixit ꝙ veniēs ꝯtra fidē ꝑſtitã
non ſit infamis. qꝛ iura loquũtur de iuramento.
nã vt ſupra dixi fidei ꝑſtatio eſt iuramentũ. ⁊ facit
iſte tex. vbi equipãtur. ⁊ ꝑdicta notabis. ⁊ vide gl.
notabilē ad materiã in. c. vt circa. de elec. li. vj. ⁊ in
d. cle. j. de here. ¶ In glo. j. in fi. Io. an. dicit hanc
glo. ꝓcedere in ꝯfirmato. nõ in electo tñ. quaſi di
cat ꝙ electus tñ põt renũciare electioni de ſe facte
abſq̃ ꝯſenſu ſuꝑioris. ſecus qñ electio eſt cõfirma-
ta vel qñ quis habuit beneficiũ ꝑ inſtitutioneȝ ſeu
collationē vt no. glo. i. c. ſi electio. đ ele. li. vj. ⁊ no.
in. c. ij. de trãſla. ꝑla. Item plus dico ꝙ ſi electio fu
iſſet hic confirmata non tenuiſſet renũciatio facta
in manibus nõ ſuꝑioris etiã in ꝑiudiciũ renũcian
tis. hoc ꝓbat̃ in. c. ꝙ in dubijs. de renũci. vbi dicit̃
ꝙ talis renũciatio nullã obtinet firmitatē. ergo nõ
valet etiã in ꝑiudiciũ renũciantis. cũ eñ iſte ſit ob-
ligatus bñficio. vt in. c. niſi. de renũcia. nõ põt ꝑ ſe
eximere ſeipm ab hac obligatõe. ad hoc. l. legatus
ff. de offi. pꝛeſi. vnde poteſt ſic renũcians admini-
ſtrare i beneficio ſuo anteq̃ ſuperioꝛ habeat rataȝ
illam renũciationē. qđ ſentit Io. an. poſt hoſti. in
c. quãto. de trãſla. pꝛela. plene dico in. d. c. qđ i du
bijs. licet aliud ſenſerit glo. i. c. quod dei. de ſtatu
reg. Et ideo hec iura que vident̃ innuere ꝙ valet

renũciatio bñficij ꝑ metũ facta intelligo interuenien
te ſuꝑiori ꝯſenſu. ⁊ ita loq̇t̃ ⁊ põderat tex. i. d. cle. ij
in. §. ſanc. ⁊. j. c. pri. ¶ In glo. fi. in fi. h̃ glo. hȝ bo.
intellectũ. ſȝ nõ ſoluit clare ⁊ formalit̃ ꝯria. ſȝ in effe
ctu vult dicere ꝙ aut iuramentũ ē talit̃ ꝑſtitũ ꝙ re-
pugnat poſtmodũ iuri repetēdi. ⁊ tũc iuramētuȝ
obſtat. Et ita loq̇t̃ iſte tex. vñ dȝ intelligi ꝙ iſte iura
uit amplꝰ nõ repetē vel ꝙ amplꝰ nõ ꝑficeret̃ illi ec
cle. ſecꝰ aũt qñ iuramētũ ē talit̃ ꝑſtituȝ ꝙ nõ repu-
gnat iuri repetendi. vtputa ſiq̇s iurauit reſignare
bñficiũ ſuũ ꝑ metũ ſi poſtmodũ reſignauit põt bñ-
ficiũ repetere intētãdo actõem qđ metꝰ cã. nã iura
mētũ ſuũ ſibi nõ obſtat. qꝛ nõ iurauit nõ repetere
bñficiũ. vt ꝓbat̃. j. c. ꝓxi. nõ obſtat. c. cuȝ inter. P.
de renũci. qꝛ ibi ꝓmouet̃ ex nouo iure. ſi eñ quis
iurauit non repetere bñficiũ intelligit̃ ex antiquo
iure. ſȝ ex nouo iure bñ poſſet vt ibi. ad. c. ij. đ reſt.
ſpo. dic ꝙ ibi renũciauit ſpoliatus. naȝ ibi renũcia
tio nõ refert̃ ad poſſeſſionē quã nõ habebat. dicē-
dũ vt ibi latius no. Nũquid aũt aduerſus illud iu
ramētũ de q̃ in tex. cõpetat aliqđ remedium. dicit
Inn. ꝙ ſic. qꝛ exquo iurauit ꝑ metũ põt petere ab-
ſolutionē a iuramēto. ⁊ epus poterit iſtũ abſolue-
re. ⁊ no. bñ hoc dictuȝ ꝙ epus põt abſoluere illũ q̃
iurauit ꝑ metũ. ⁊ ſic intellige. c. ſi vo. ⁊. c. verum. đ
iureiur. Et idē eſt vbicũq̃ iuramētũ cõtinet turpi-
tudinē ex ꝑte recipientis vt in odiũ iſtiꝰ q̃ turpiter
recipit iuramētũ poſſit epus abſoluere iurantem.
vt no. idē Inno. in. c. debitores. de iureiur. ⁊ dicit
hic Inn. ꝙ licet epus poſſit abſoluere. bñ tñ faciet
non abſoluēdo ſi aliud remediũ cõpetit iurãti. vñ
ſiq̇s iurat ſoluere vſuras hȝ remediũ vt priꝰ ſoluat
et poſtea repetat. vt in. d. c. debitores. dicit tñ ꝙ ſi
omiſſa hac via eps directe abſolueret nõ putat h̃
cõtra ius eſſe. Et nota ſingulariter hoc dictuȝ. ex
h̃ eñ vult ꝙ qñ iuramentũ turpitudineȝ continet
ex parte recipientis non eſt neceſſe vt iurãs adim-
pleat prius iuramentũ. vel vt faciat cõpelli recipi-
enteȝ ad relaxationē. ſȝ põt directe petere abſoluti
onē ab epo. ⁊ plenius hanc materiã attingo. in. c.
j. de iureiuran. Abbas.

Ab audientiam. Qui ꝑ metuȝ qui de-
buit cadere in conſtanteȝ virum beneficio
ſuo renunciare iurauit ⁊ renunciauit illud repete-
re poterit. In prima cõqueſtio partis. In ſecũda
dat iudices. ibi mandamus. ¶ Nota primo ꝙ iura
mētum de reſignando non extenditur ad ius po-
ſtea querendum. nec precludit facultatem repetē-
di per actioneȝ quod me. cau. ſi interuenit metus
ſatiſfacit. ergo iuramento ex ſolo renunciationis
actu quod facit ad multa. ¶ Secundo ex hoc ⁊ ex
tex. no. ꝙ aliud eſt iurare de reſignando. aliud de
non repetendo. Item ꝙ iurans nõ repetere bene
ficiũ per eũ reſignatũ non poteſt petere licet ꝑ me-
tum iurauerit. intellige niſi prius petita abſolutio
ne aduerſus iuramētũ. vt in. c. ſi vero de iureiur.
Et ē gl. fi. h̃ ⁊ dixi. ſ. c. ꝓxi. ¶ Tertio no. i ver. quia
vero. ar. optimũ ꝙ circa renũciatõnē bñficij metu
factã nõ ē aliqua ſpecialitas. ſȝ quēadmoduȝ alia q̃

metu fiūt debēt reuocari ita ꝛ renūciatio. Sꝫ q̄ro
q̄ iure audiẜ iſte q̄ renūciauit bñficō p metuꝫ. So.
dicit Inno. ꝙ p actōnem qđ metus cā. qđ plenius
dixi. s̄. e. c. ij. ¶ Sꝫ aduerte tu ad tex. q̄ loquiẜ p
verba pñtis tp̄is. dicēs que metus cā fiunt carere
debēt robore firmitatis. ꝛ ſic videẜ ꝙ hec que fiunt
p metū nō hñt robur firmitatis. ꝛ ſic cōcordat iſte
tex. cū edicto p̄torio in eo ꝙ diciẜ qđ met⁹ cā factuꝫ
eſt nō ratū habebo. vt in. l. metū. in. §. ſed qđ p̄tor
ff. co. Et ideo pōt dici vt notāter dicit Bar. in. d.
l. metū. in. §. volēti. ꝙ duo ſunt remedia p̄ncipalia
ꝯ ea que fiunt p metū de iure pretorio. nam de iuẜ
ciuili regulariter tenet ex quo interuenit cōſenſus
licet coact⁹. Sꝫ p̄tor introduxit duo remedia. Pri-
mū dando vtilē actōneꝫ q̄ p̄us erat directa. vnde
abſq; eo ꝙ intentā actōneꝫ qđ metus cā poſſuꝫ pe-
tere rem quā tradidi p metū intentando actōnem
vtilē que p̄us mihi cōpetebat ꝛ h̄ ex bñficio p̄toris
mortui. q: ex quo p̄tor nō vult habere ratū qđ fit p
metū ipſo facto daẜ metū paſſo vtilis actio. Sꝫ q:
nō erat ex toto ſufficienter ꝓuiſum metū paſſo in-
duxit aliud remediū. ſ. actōem qđ metus cā. ꝛ p eā
reſtituiẜ actio directa que p̄us cōpetebat beneficō
p̄toris legitimi corā q̄ intentaẜ actio qđ metus cā.
ꝛ h̄ ſatis ꝓbat tex. in. d. §. volenti. ¶ Et ex his in-
ferẜ ad intellectū huius capitli ꝙ ille q̄ renūciauit
bñficio p metū hꝫ duplex remediū. Primū vt attē
tet actōeꝫ qđ metus cā. ꝛ p h̄ remedium reſtituūẜ
ſibi oīa que tradidit p metū cum integritate. vt in
c. abbas. in. fi. s̄. co. ꝛ pōt indirecte petere bñficiū
intentando vtilē actōem. Nam ſi cecidiſſꝫ a poſſeſ
ſione ſine metu ꝛ ſine renuntiatōe habuiſſꝫ actōeꝫ
directā puta ꝯfeſſoriā vł officiū iudicis vel latā rei
vendicatōem. iuxta no. p Inno. in. c. cū venerabi-
lis. de reli. do. Nūc x̄o ex q̄ renūciauit p metū ha-
bet illā actioneꝫ vtilē que p̄us erat directa. directa
x̄o ſibi nō ꝯpetit q: nō potuit pretor directe diſpo
nere ꝯ ius ciuile. vt inſti. de bo. poſ. poſt prin. Et
ſm̄ h̄ intellige et limita ea q̄ no. glo. in. fi. in. c. ab-
bas. s̄. co. ¶ In glo. ij. ibi et diciẜ vis impetus ma
ioris rei ꝛc̄. Aduerte. h̄ eñ poniẜ diffinitō cū que-
riẜ quid ſi vis p̄ciſa. Nam duplex eſt vis. quedā ē
p̄ciſa. quedā ē ꝓꝑſ⁹ ꝯtraria volūtati. vt cū q̄s liga-
tis manib⁹ et pedib⁹ rebaptizaẜ vel cōpelliẜ cōica-
re excōicato in eccl̄ia. ꝛ de iſta vi non fit mentio in
iſto titulo. Alia eſt vis cōditionał. vt qñ inferẜ ali-
cui vis vt niſi certū quid faciat minatur aliter ſibi
mortē. ꝛ de hac vi fit mentio in iſto titulo. et h̄ vis
includiẜ ſub metu. ideo dič glo. ꝙ hodie detracta
eſt vis mētio que olim fiebat in edicto p̄toris. ꝛ dic
ꝙ detracta eſt mētio in libris iuris ciuilis. q: ſoluꝫ
fit mentio de metu. ꝛ debꝫ intelligi iſte titulus ſm̄
glo. ꝛ bene in vi cōpulſiua vt qñ quis p vim ꝯditi-
onalē ꝯpelliẜ rem ſuā tradere vel debitorē libera-
re. ꝑ alia x̄o vi puta expulſiua vt cum violenẜ ex-
pellitur de poſſeſſione ſua. vel vi ablatiua. vt cum
alicui auferẜ violenter res mobilis. vel vi turbati
ua vel inq̄etatiua danẜ alia remedia. de quibus i
glo. ¶ Et in. fi. glo. vel dic ꝙ dicitur metus q: men
tem terret. ¶ In glo. in. x̄. ad reſignatōnem. ibi ſi
poſtmodū i reſignatōne non interceſſit met⁹. Ad
uerte q: glo. hic ſentit non ſufficere vt met⁹ adſit
tp̄e iuramenti de reſignando. ſ; reqriẜ vt etiā du-
ret in reſignatōis actu alˀs ſi ſponte reſignaret nō
haberet actionem quod metus cā p. l. ij. C. co vbi
dicitur ꝙ ſi p metuꝫ ꝓmiſi aliq̄d tradere ꝛ ex inter-
uallo ceſſante metu tradidi nō poſſuꝫ repetere. q:
ſponte videẜ purgatū vitiū metus p̄cedens. Jo.
an. dicit ꝙ hic durabat metus piurij. quaſi dicat ꝙ
ex quo fuit cōpulſus iurare ſi poſtea in executōne
non durat metus nihilominus excuſor. q: videor
exeq̄ timore iuramēti. Moderniores doc. ſequū
tur glo. dicentes ꝙ cum aduerſus iuramentū ha-
beret iſte remedium. quia poterat petere abſoluti
onem nō excuſatur ſi poſtea ſponte ſoluit. ſ; mihi
pl⁹ placet opi. Jo. an. p. c. j. iuncto. c. debitores. de
iureiuẜ. Nam iurās ſoluere vſuras habet remedi
um petendi abſolutōnem. vt in. d. c. j. tñ ſi volens
ſatiſfacere iuramēto ſoluit. poteſt poſtea repetere
Item potuit ille timere piuriuꝫ quo ad vulgi opi.
vnde omnis modica p̄ſumptio ſufficit ad tollēdā
illā p̄ſumptionem ꝙ ſponte ſoluit. ſicut in ſili no.
Inno. in ſuſceptōne habitus. in. c. j. s̄. co. Ad idē
qđ no. ideꝫ Inno. in. c. p̄cedenti vbi dicitur ꝙ ex q̄
quis habet remediuꝫ repetendi non debet petere
abſolutionem a iuramento. ad idē. c. cōmiſſuꝫ. de
ſpō. ꝛ hoc iudicio meo aperte ꝓbat iſte tex. in q̄ ni
hil dicitur ꝙ tp̄e renūciatōis metus durabat. imo
tex. in. fi. dicit ꝙ virtute iuramēti tenebaẜ reſigna
re. ¶ In glo. fi. in. fi. no. ex hac glo. tria remedia
cum iuramentū continet turpitudineꝫ recipiētis.
ꝛ inter cetera no. ꝙ poteſt petere abſolutōneꝫ a iu
ramento. quod latius dixi. s̄. c. pxi. Et nota ſingu
lariter ex tex. iuncta glo. quod dicitur quis adim-
pleuiſſe iuramentum. licet non duret effectus iu-
ramenti. Et facit ad illam queſtionem nunq̄d ad
euitandam penam ſufficiat feciſſe actū ſibi iniun-
ctum licet actus poſtmodum non duret. de quo
plenius p Bar. in. l. inter caſtellanū. ff. de arbi. ꝛ i
l. ſicut. in. §. ſupuacuum. ff. qui. mo. pig. vł hypo.
ſol. ꝛ facit bene. c. commiſſum. p̄all. ¶ Abbas.

Sacris. Excōicatus nō eſt qui abſo-
lute coactus excōicato com-
municat. ſecus ſi coactio fuit cōditōnalis.
In p̄ma p̄te deciſa cōſultatio. In ſcđa diſtinguēs
reſponſio. ibi diſtinguimus. Et primum membꝝ
ꝓſequitur ibi in principio. ſecundum ibi in ſecun-
do. ¶ No. primo ꝙ habenti reſpondere de iure
quandoq; imminet neceſſitas diſtinguendi. Sūt
enim quedam dubia que ſine diſtinctōe decidi nō
valent. concordat. c. lr̄as de deſpon. impu. cum
multis ſi. ꝛ ideo alibi diſtinctio appellaẜ diſcretio.
vt in. c. ſuper lr̄is. de reſcrip. ¶ Secundo no. du-
plicē eſſe vim. preciſam. ſ. et conditionaleꝫ. Quod
autē fit ex vi preciſa non imputatur. quia potius
dicitur quis pati q̄ꝫ agere. quia nulla voluntas re
peritur in agente. exemplum in eo qui ligatis ma
nibus et pedibus ꝯpellitur communicare excōca
to in lecto vel in eccl̄ia. Vis x̄o conditōnał eſt qñ
metu mortis vel corporis cruciatus quis cōicat

excõicato ꝛ h̄ caſu dicit̄ fac̄t. q2 h̄ repit̄ voluntas cū potius eligat cõmuicare excõicato q̄ȝ mori. Et ex hoc ꝛ tex. no. ꝙ potius quis debet pati mortem violentaȝ q̄ȝ cõicare excõicato vel aliqđ aliud peccatū cõmittere. Hinc alibi dicit canon poti⁹ dȝ q̄s omia mala pati q̄ȝ malo ꝯſentire. vt. xxxij. q. v. ita ne. ¶ No. ꝙ met⁹ attenuat culpaȝ. nõ tñ ꝓrſus eam excludit. min⁹ eñi peccat is qui ꝑ metū peccat q̄ȝ qui ſponte. ꝛ ideo minoꝛ dȝ imponi pena. vt. ij. q. j. i ꝓmis. ꝛ i. c. fi. xj. q. iij. ¶ Nota ibi labe. ꝙ excõicatio dicit̄ labes. ꝛ forte ideo ſm Jo. an. q2 multi in eam labunt̄. vel dic ꝙ ideo q2 ꝑ eam aĩa labefactatur. Item nota ꝙ mini⁹ agit̄ cū ignorãte q̄ȝ cum metū paciente. nam ille q̄ ignorant̄ cõicat excommunicato nullā culpam cõtrahit. vt i. c. nuꝑ đ ſen. ex. ſecus i eo qui cõmunicat ꝑ metū vt hic. ¶ Ultimo facit iſte tex. ad q̄ſtionē. cauet̄ ſtatuto ꝙ q̄cunq̄ȝ tale quid fecerit incidat ipo facto in talē penaȝ. quidā fecit ꝑ metū actū ꝓhibitū nūquid incurrat illā penā. ꝛ videt̄ ꝓmo ſic ꝑ iſtū tex. nam excoicatõnis pena ita inuoluit̄ q̄ cõicat excoicato ꝑ metū ſic q̄ ſponte. in ꝯriū facit. q2 metus attenuat culpaȝ ꝛ etiā penā vt. ſ. dixi. Ex q̄ ergo rõne metus dȝ mitius puniri. ergo non dȝ incurrere penā ſtatuti. ad qđ bñ facit. c. ij. de deli. pueroꝝ. So. dici põt ꝙ penam incurrit. ſ; iudex in impoſitõne et executõne debȝ habere reſpectū ad metū. vñ debet minuere ipaȝ penā. Et idem videt̄ dicendū in alio caſu vbi in delinquēte repit̄ aliqua qualitas ꝑ quā dȝ miti⁹ puniri. Ad hoc qđ no. Bar. in. l. ij. de recepta. ad iſtū tex. dic ꝙ licȝ cõicans ꝑ metū incurrat excõicatõnē. nihilomin⁹ tpe abſolutõis minoꝛ pena ſibi iponit̄ q̄ȝ ſi cõicaſſet ſponte. vt eſt tex. no. in. c. fi. xj. q. iij. ¶ In glo. ij. in fi. vel ſm Hoſti. cõicans excõmuicato ꝑ metū ſi nõ ꝯſenſerit iniquitati illi⁹ apđ deū nullū detrimentū incurrit. ꝛ ſic poſſūt itelligi c. qđ ꝓdeceſſoꝛ. et. c. anteceſſoꝛ alle. in glo. ſed q̄ ad eccliam militantē ꝯhit excõicatõnis vinculū vt. h̄. ¶ No. hoc dictū Hoſt. ꝙ agens aliq̄d ꝑ metum ſi nõ conſentit iniquitati non peccat quo ad deum. Sed ꝯtra hoc facit iſte tex. in eo ꝙ dicit iſtā culpaȝ ꝯtrahere licet metus ipm attenuet. ꝛ ꝙ dixi ꝙ cõicãs excõicato incurrit excõicatõeȝ intellige minorē. nõ aūt maioꝛē. niſi cõicaſſet excoicato in crimie ꝓ q̄ fuit excõicatus vel fuiſſet ex cõicatus cuȝ ꝑticipantib⁹ ſibi. h̄ ꝓbant̄ in. c. nuꝑ. ꝛ. c. ſi ꝯcubine. de ſen. ex. ꝛ. xj. q. iij. c. qm̄. et i. c. fi de cle. ex. mi. An āt cõicans excõicato minori excõicatõe icurrat excõicatõeȝ. dic ꝙ nõ. q2 excõicatio nõ trãſit i tertiā ꝑſonam. vt in. d. c. qm̄. qđ no. ¶ In glo. fi. ibi eos. ibi parificat tex. rebaptizatos ſponte vel ꝑ metū. et in c. q̄ſq̄s. qđ ſequit̄ parificat in teſte tacere veritateȝ ſponte vel metu. vnde teſtis incurrit ꝑiuriū tacendo veritatē ſi ſponte fecit ſicut ſi ꝑ metū. So. dicit Jo. an. ꝛ bñ ꝙ metus nõ excuſat ab excõicatõe vt hic. necq̄ȝ ab irregularitate rebaptizatõis. vt in. d. c. eos. necq̄ȝ a ꝑiurio. vt in. d. c. q̄ſquis. tñ min⁹ peccat qui h̄ ꝛ ſimilia agit ꝑ metū. ꝛ dic ꝙ minoꝛ pena vł penitētia debet imponi. vt eſt tex. i. d. c. in. fi. xj. q. iij. ꝛ. ij. q. j. in ꝓmis. Sed extra glo. opp. videtur eñi ꝙ metus debeat excuſare ꝑticipantē cum excõmunicato a pena excõmunicatõis. videmus eniȝ ꝙ viatoꝛ ſeu ꝑegrin⁹ trãſiens ꝑ terrā excõmunicatoꝝ licite eis cõmunicat ꝓpter neceſſitateȝ famis. vt. in. c. qm̄ mltos. xj. q. iij. ꝛ. c. inter. đ ſen. ex. Itē creditoꝛ excõicati licite ſibi cõicat ꝓ recuꝑatõe reꝝ ſuaꝝ vel ſibi debitaꝝ. vt in. c. ſi vero. de ſen. ex. no. i c. intelleximus. de iudic̄. Si ḡ neceſſitas vite ſeruãde cõtra neceſſitatē victus excuſat a ſnia excõmunicatõis. forti⁹ neceſſitas ſeruãdi vitā ꝯtra timoꝛē gladij deberet excuſare ꝑticipantē cum excõicato. Sol. ꝯtrariū eſt difficile ꝛ põt ſolui tribus modis. Primo ꝙ loquit̄ iſte tex. in cõmunione in crimie. ꝛ ſic qñ q̄s ꝑ cõmunionem incurrit pctm̄ mortale ſeu maioꝛē excõmunicatõneȝ tūc eñi ceſſant ꝯtraria. nam nõ eſt licitū cõmunicare excõmunicato i crimine ꝓpter neceſſitatē famis. nec ꝓpter neceſſitatē bona ſua recuꝑandi. Sȝ q2 hec ſolutio nimis ſtrigit litterā. dat̄ ꝛ ſecūda ſolutio vt intelligatur tex. in metu vano q̄ regulariter nõ excuſat. ſecus aūt ſi metus fuiſſet talis qui potuiſſȝ cadere in cõſtantē viꝝ. h̄ etiam ſolutõ nimis reſtringit tex. immo lr̄a videt̄ innuere ꝯtrariū dum dicit ꝙ ꝓ nullo metu ꝛc̄. ꝛ ſic includit metū etiā ſufficientē. et facit hec lr̄a ꝯ opi. Cy. in. l. j. C. vñ vi. i pe. q. vbi formauit q̄ſtionē notabilē. quidā hñs vxoꝛē ſuſpectā de adulterio ꝓcepit ſuo ſeu familiari ſuo. vt caȝ inſſiciat alꝭ minabat̄ ſibi moꝛtē. ſeruus timoꝛe mortis ꝓprie occidit vxoꝛē. q̄ritur nunquid ſuus ſit excuſatus ab homicidio. ꝛ tandē ꝯcludit poſt pe. ꝙ ſic. quia hoc fecit ſeruus ad tutelā ſui coꝛpis. naȝ ſicut excuſat̄ quis occidendo aliū cā defenſionis. vt in cle. ſi furioſus de homi. ita debet excuſari iſte qui vt nõ ꝑiret vxoꝛem domini interfecit. Idem ſentit gl. j. i. l. pe. ff. ſi fami. fur. feciſ. dica. et Bar. i. l. ij. ff. de noxa. ꝛ ſatis bñ facit ibi tex. de iure canonico ſeu diuino. ſi crederē hoc dictū legiſtaꝝ ꝓcedere. q2 vt notãter dicit iſte tex. quē ad hoc notabis pro nullo metu debȝ quis pctm̄ moꝛtale incurrere. ꝛ ē ratõ quia vt. ſ. dixi potius debȝ quis ꝯſeruare vitam anime q̄ȝ coꝛpis. nam ꝯmittēdo pctm̄ moꝛtale moꝛit̄ aĩa. ſuſtinendo vero gladiū moꝛitur coꝛp⁹ q̄n immo vir ꝑfectus potius deberet pati moꝛteȝ coꝛporalem q̄ȝ cõmittere peccatū veniale quia peccatū veniale oppoit̄ feruoꝛi charitatis. vt no. glo. i ꝓemio ſexti. vir aūt ꝑfectus potius dȝ eligere interitū coꝛpis caduci et moꝛtalis q̄ȝ perdere feruoꝛeȝ charitatis quam hȝ in deū. facit qđ le. ꝛ no. in. c. q̄ritur. ꝛ in. c. neq̄s. xxij. q. ij. Itē non põt negari ꝙ occidendo aliū ꝓpter metuȝ quis ꝯmittat homicidiū ex q̄ ille qui nūc eſt interfectus nõ erat aggreſſoꝛ. xv. q. j. c. merito. ſ; quia debet potius oĩa mala pati q̄ȝ malo cõſentire. xxxij. q. v. c. ita ne. nec ob. ſi dicatur iſte fecit ad tutelam ſui coꝛpoꝛis. et ꝙ licite quis alium occidit cauſa defenſionis quia iſta procedunt quando quis occidit ſuum aggreſſorē quia tunc potius aggreſſoꝛ dicitur ſeipſum occidere. ꝛ iſte dicitur pati. vt no. in. d. cle. ſi furioſ⁹. ſ; in caſu nr̄o iſte q̄ metu alteri⁹ facit directe agit et explet iniq̄tatē alterius. Et redeūdo ad cõtrariuȝ

dat̃ tertia ſolutio ſm̃ Jo.an.q̃ nõ valens aliter ſol
uere ꝯtrariũ dicit ꝙ caſus exceptus ꝯtra iuris re-
gulam nõ eſt extendendus ad aliũ caſum eiuſdeꝫ
vel paris rõnis niſi ꝑ ꝓncipem.allegat.l.ſi vero.§.
de viro.ff.ſo.ma.ꝛ qđ no.in.c.cõſtitutõnẽ.đ reg.
li.vj.ꝛ in regula que a iure cõi.de re.iur.li.vj.Et
notabis ſingulariter h̃ dictũ ad materiã extenſio-
nis.Jn ꝯtrariũ tñ facit.l.ij.ff.ad tertu.ꝛ in.c.cũ di
lecta.de ꝯfir.vti.ꝛ glo.in.l.j.C.de cõdi.inde.ꝛ in
cle.j.de ele.cũ multis ſi.ꝛ maxime eſt glo.ſingula-
ris.in.c.j.de tempo.oꝛdi.li.vj vbi dicit̃ ꝙ vbi ẽ oĩ-
no eadem ratio debet eſſe eadem iuris diſpoſitio
etiã in pena ꝫ potius ex mente videt̃ cautum in.l.
ꝫ ꝓpter neceſſitatem vite cõſeruande licitum ẽ cõi
care tp̃e famis excõicato.ꝛ eadẽ rõ vite cõſeruãde
eſt iminẽte timoꝛe gladij.ꝫ ꝛ tũc debet excuſari me
tus.Foꝛte ob iſta que pñt opponi.do.An.ponit
aliã ſolutionẽ dicẽs ꝙ neceſſitas famis excuſat.ꝛ ſi
neceſſitas gladij.qꝛ ꝑmo caſu ꝓncipiũ mouẽs moꝛ
tem venit ab intra.nam patiendo moꝛtẽ ꝓpter fa-
mẽ.quia diſponit i ſeip̃m ita ꝙ ip̃e videt̃ ſeip̃m oc-
cidere ex q̃ põt ſibi ſubuenire.vñ cũ iſte ſit conſtitu
tus inter duo mala debet eligere minus maluꝫ vt
potius cõicet excõicato q̃ꝫ fame perire.Sed in ſecũ
do caſu ꝓncipiũ mouens moꝛtẽ venit ab extra.q̃a
aliꝰ minat̃ moꝛtẽ.q̃ caſu iſte ñ dr̃ agẽ ꝫ pati ꝫ meliꝰ ẽ
pati moꝛtẽ ab alio inferẽdã q̃ꝫ cõmittẽ peccatũ.q̃a
cõmittendo iniquitatẽ agit ſuſtinẽdo moꝛtẽ patit̃
paſſio vero non imputat̃ ꝫ actio ſic.h̃ rõ ſcđi dicti
mihi placet.ſed rõ ꝑma põt moꝛderi.nam nego ꝙ
q̃s dicat̃ ſeip̃m interficere ſi ꝓpter honeſtũ conſer-
uandũ fame perit.Nam ex h̃ ſequeret̃ ꝙ mulier ꝓ
pter neceſſitatẽ famis poſſet eligere vitã turpẽ cuꝫ
ſit minus peccatũ foꝛnicatio q̃ꝫ homicidiũ.qđ tñ ñ
eſt licitũ etiã ſm̃ legẽ ciuilẽ.vt in.l.palam.ff.đ ritu
nup.ꝛ alibi dicit tex.ꝙ non minus dꝫ quis timere
ſtuprũ q̃ꝫ moꝛtẽ.vt in.l.iſti quidẽ.ff.qđ me.cã.Jtẽ
in iure nõ ẽ poſſibile qđ dicit do.An.vt vere quis
poſſit ꝯſtitui int̃ duo mala qꝛ lex ñ ẽ impoſita ſup i
poſſibili.iiij.di.erit aũt lex.vñ aliter non eẽt pctm̃
ſi euitari nõ poſſet.qꝛ nõ ẽ peccatũ niſi ſit volũtari-
um.xv.q.j.in prĩn.vñ in iure nõ eſſet dare ꝑplexi-
tatem in delictis.vt no.xiij.di.in ſũma.Nec ob.c.
duo mala.ea.di.qđ alle.do.An.qꝛ illud ꝓcedit ſm̃
falſam opi.eſtimãtis ſe eſſe inter duo mala.ſed de
nõ eſt poſſibile.vñ opoꝛtet dicere ꝙ ꝓpter neceſſita
tem famis nõ eſſet peccatũ cõicare excõicato.naꝫ ſi
in ſe eſſet maluꝫ deberet quis fame perire.Poſſet
ſolui ꝛ q̃nto iudicio meo ꝙ iõ nõ excuſat̃ in metu ꝫ
in neceſſitate famis ſic.qꝛ maleficia diſtinguũt̃ vo-
lũtate ꝛ ꝓpoſito i.c.cum voluntate.de ſen.ex.ꝛ in
l.qui iniuriarũ.ff.de fur.is aũt qui cõicat excõica-
to ꝓpter neceſſitatẽ famis nõ agit cõicare excõica-
to necꝫ cõmittere iniquitatẽ.ſed ꝓncipaliter ſubue
nire neceſſitati ſue.is aũt qui cõicat ꝓpter metum
agit cõmittere iniq̃tatẽ.qꝛ ad hãc ip̃am cõmittẽdã
cõpellit̃ quã nõ debet cõmittere ꝓpter malũ coꝛpo
ris.Nec ob.qđ dixi ꝙ ꝓpter bona recuperãda lici-
te cõicamus excõicato.qꝛ illud permitit̃ in odiuꝫ
excõicati ne repoꝛtet cõmodũ de malicia ſua.vt in
c.intelleximꝰ.de iudi. Ultimo h̃ q̃ritur nũquid
cõicans excõicato peccet moꝛtaliter.videt̃ ꝑmo ꝙ
ſic ꝑ iſtũ tex.vbi dicit̃ ꝙ ꝓ nullo metu debet q̃s in-
currere peccatũ moꝛtale.ꝛ loquit̃ de ꝑticipante cũ
excõicato ꝑ metũ.Scđo facit.c.ſi.de cle.ex.mi.vbi
dicit̃ ꝙ excõicatus minoꝛi ꝑticipiuꝫ cũ excõicato
grauiter peccat celebrando.ſi eñ illud ꝑticipiũ nõ
induceret peccatũ moꝛtale ſed veniale non diceret
tex.ꝙ grauiter peccet celebrando maxime q̃a veni
alia peccata dimittunt̃ ꝑ orationẽ dñicã ꝛ confeſſio
nem generalem quã facit ſacerdos in introitu miſ
ſe.ꝛ ꝑ aſperſionẽ aque benedicte.vt no.in ꝓemio
ſexti.ꝛ de pe.di.iij.in.c.đ q̃tidianis.ad idẽ.c.pia.
de excep.li.vj.cũ ſi.Jn cõtrariũ facit.q̃a ſi talis cõ
munio induceret moꝛtale nõ ꝑmitteret̃ ꝓpter ne-
ceſſitatem famis nec ꝑmitteret̃ familia cõicare dño
excõicato.cuiꝰ cõtrariũ habetur in dicto.c.quoniã
multos.ꝛ.d.c.inter.So.in hac queſtione varia ſẽ-
ſerunt doc.Gof.in ſumma.eo.ti.tenuit ꝙ ꝯtrahit̃
moꝛtale.Jdem Goff.in ſumma ſua dicit ꝙ aliter
tenentes blandiunt̃ peccatoꝛibꝰ.Hoſti.aũt h̃ i ſũ-
ma de ſen.ex.§.ſi.v.ſed nunq̃d participans.tenu-
it ꝙ ꝑticipãs ꝯtra ꝓhibitionẽ canonis incurrit ve-
niale.ſed ꝑticipans ꝯtra p̃ceptum ſuꝑioris peccat
moꝛtaliter.ꝛ ideo põt excõicari.Ad illud.c.rñdet
ꝙ loquit̃ qñ quis fuit excõicatus cũ ſibi ꝑticipanti-
bus.quo caſu cõicãs peccat moꝛtaliter.ꝛ incurrit
excõicationẽ maioꝛẽ.quia venit cõtra p̃ceptũ ſupe
rioꝛis factũ ſub pena excõicatõnis.h̃ ipſe ꝓbat qꝛ
hoc.c.eſt pars.c.ſacris.j.de ſen.ex.vbi loquit̃ tex.
de tali excõicato.Jo.an.poſt multa cõcludit ꝙ cõi-
cans excõicato regulariter peccat venialiter.Fal-
lit in ſex caſibus ſm̃ eum.Primus quãdo quis cõi
cat in cõtemptũ clauiũ.nam cõtemnere poteſtatẽ
eccleſie ẽ moꝛtale.Secũdus quãdo fit i cõtemptuꝫ
ſuꝑioꝛis ſeu ꝯtra p̃ceptũ ſuũ.ar.in.c.ij.de maio.et
obe.Tertius quãdo quis cõicat excõicato in diui-
nis.ar.c.ſignificauit.j.de ſen.ex.Quartus quan-
do cõio fit in crimine ꝓ quo fuit excõicatus.nam
tunc cõicans incurrit maioꝛẽ excõicationẽ.vt in.c.
ſi cõcubine.de ſen.ex.Quintus ſi erat excõicatus
cum ſibi ꝑticipantibus.ꝛ de hac excõcatione vide
hodie bo.tex.in.c.ſtatuimus.de ſen.ex.li.vj.Sex-
tus ꝛ vltimꝰ caſus eſt ſi cõmunio ſit nimis freq̃ns
et aſſidua.quia nullũ peccatũ ẽ adeo veniale quin
ex conſuetudine ſeu aſſiduitate fiat moꝛtale.xxv.
di.criminis.nã durũ eſſet ſm̃ eum dicere ꝙ regula-
riter quis incurreret moꝛtale ſalutando excõicatũ
vel eũ nõ euitãdo in mẽſa maxime ſi amicꝰ cõis te
et illũ inuitauit.vñ h̃ cõio ex q̃ cõicãs nõ conſenſit
facinoꝛi ꝓ quo fuit excõicatus potius opponit̃ fer-
uoꝛi charitatis q̃ꝫ charitati.ꝛ refert Archi.xj.q.iij.
loco palle.hãc opi.tenere beatũ Tho.iiij.ſniaꝝ.vñ
videt̃ h̃ cõis opi.ꝛ vtinã vera cum expediat aiabꝰ
¶ Sꝫ ego multũ dubito.nã ꝓ ꝑma opiniõe Gof.
et Roſ.multũ faciũt iura.ſ.in ꝓn.alle.ꝛ marie.xj.
q.iij.ꝛ in.c.ſicut apli cũ tribꝰ ſequẽ.nã xp̃s videtur
h̃ primo ꝓhibuiſſe cum dixit ſi nõ audierit eccliam
ſit ſicut ethnicus ꝛ publicanus.ſicut habetur in
euangelio.ꝛ.ij.q.j.ſi peccauerit.ꝛ.c.nouit.đ iudi.

Itē apl'i h̄ poſtmodū ꝓhibuerunt. vt in. d. c. ſicut
apli. Itē canones diuerſoꝝ pōtificū. vt in. c. excōi-
catos. ⁊ in. c. cū excōicato. xj. q. iij. ad idē. c. ſi. e. cā
et queſtione. vbi dicit̄ ꝙ cōicans excōicato ſi p̄ me-
tum fecit dꝫ puniri ſ; nō tantū ſicut ſi ſponte. ſi ꝟo
ſpōte dꝫ acrius puniri vt ceteri metū habeāt. ſi em̄
cōio ſolū ꝓduceret veniale peccatū nō ita loquerē
tur illi tex. cū venialia peccata faciliter remittātur.
vt. ṡ. dixi. ¶ Itē iſtud. c. poſitū ſub h̄ titulo ſimpli
citer loquit̄. ⁊ ſi diceremꝰ oppoſitū euacuaret̄ effe-
ctus excōicatōnis. no. tñ cōem opi.

C [C]um dilectus. Metū paſſo non ſubuenit̄
ſi nō fuit talis q̄ debuerit cadere in cōſtan-
tē virū. p̄mo p̄mittit diffinitōnis cām. ſcdo ſoluit
obſtaculū ibi nō obſtante. tertio diffinit ibi ſuper.
¶ No. p̄mo ꝙ clerici alicuiꝰ eccl'ie p̄ñt p̄ iuramētū
et votū ſe aſtringere ad artiorē vitā ⁊ auſteriorem
ducendā. Scdo no. ꝙ pōt q̄s ex voto ſe aſtringere
ad ſeruādā certā regulā religioſoꝝ lꝫ ſe nō transfe-
rat ad illos religioſos. ¶ Tertō no. ꝙ metꝰ ↄtinēs
mortis p̄iculū vel corpis cruciatum dicit̄ cadere in
cōſtantem virū. excuſat̄ ẜ q̄s ſi q̄d fecit ꝓpter me-
tum mortis vel corpis cruciatū. ⁊ intelligo q̄ñ fecit
id qḋ in ſe nō erat peccatū. al's aūt ↄtrſus nō excu-
ſaret̄. vt. ṡ. c. pxi. ⁊ qḋ ibi dixi. ¶ Quarto no. ibi i
cōſtantē. ꝙ metus excuſat ſi eſt talis q̄ poterat ca-
dere in cōſtantē virū. Si ẜ cōſtans vir fuiſſet motꝰ
ꝓpter metū illud ſufficit. vñ nō requirit̄ vir cōſtās
ad idē. c. veniēs. ⁊. c. cōſultatōni. j. ḋ ſpon. tex. tñ i
l. metū. ff. co. dicit ꝙ dꝫ cadere in cōſtantiſſimū ſed
p̄mū cōius. Itē no. ⁊ tene metī ꝙ queadmodū nō
excuſat metꝰ niſi ſit talis q̄ potuerit cadere in ↄſtā-
tem virū. ita nec dolus. nō ẜ ſubuenit̄ dolū paſſo
niſi fuerit tal' q̄ virū ↄſtātē ⁊ peritū decepiſſet. ¶ Et
no. ibi ad fatuitatē. ꝙ nimia ſimplicitas appellatur
fatuitas. facit qḋ no. glo. xxij. q. iiij. innocēs. forte
em̄ iſti ciſtercieñ. ꝓmittebant aliq̄ ↄ ius vt ſi obſer
uarēt eoꝝ regulā nō paterent̄ aculeos carnis. vel
ꝓmittebāt aliq̄ ↄ ius poſitiuū vl' regulā. is em̄ qui
iſta credit ſimplicit' ⁊ fatue credit. iō nō pōt poſtea
allegare dolū. ¶ Ultimo no. ibi ſup reſtitutōe pe-
tita. ar. op. ꝙ etiā i ſpūalibꝰ qḋ fit p̄ metuꝫ tenet lꝫ
veniat reſcindēdū reſtitutōe petita ꝓbando iuſtuꝫ
metū. qḋ ē ↄ opi. do. An. quā tetigi in. c. ij. ṡ. e. Et
no. practicā i modo intentādi actōnē qḋ me. cā. nā
dꝫ q̄s petere ſe reſtitui ad ſtatū in quo erat anteq̄
pateret̄ metū. ¶ In glo. j. ibi ſ; ſeipos p̄ſonalit' ob-
ligauerūt no. bñ glo. ꝙ clerici certe eccl'ie p̄ñt ſe per
ſonaliter obligare ad obſeruandā regulā alicuius
religionis. h̄ etiā videt̄ ſentire h̄ Inn. dicēs ꝙ iſti
poterant ꝓfiteri regulā artiorē. vt in. c. lꝫ. j. de reg.
Sꝫ hoſti. aliter ſentit. dicit em̄ ꝙ aut ſinguli volūt
trāſire ad aliā religionē artiorē ⁊ p̄ñt. vt in. d. c. lꝫ.
aut remanētes in eccl'ia volūt ꝓfiteri religionē au-
ſteriorē. ⁊ nō p̄ñt ſine auc̄te ep̄i. ar. in. c. ad audien
tiā. j. de ec. edi. Idē ſentit Goff. dicēs ſe putare ꝙ
h̄ interuenit ↄſenſus ep̄i. ſ; h̄ dictuꝫ Goff. diuinat
ad iſtū tex. Itē ſi interueniſſet auctoritas ep̄i non
fuiſſet h̄ allegatus metus. q2 in p̄ñtia ep̄i ceſſat ve-
riſimi oīs metꝰ. vt in. l. nō ē veriſile. ff. e. ⁊ in. l. trāſ-
actione. C. de tranſac. Itē papa h̄ ſe fundat dūta-
xat ſup voto ⁊ iuramento iſtoꝝ. Si aūt interueniſ-
ſet auctoritas ep̄i fundaſſet ſe ſup ordinatōne ep̄i.
vt h̄ videt̄ tex. recte intellectꝰ ↄ opi. hoſti. ⁊ p̄ op.
quā ſentit glo. ſed ſaluādo vtrāq; opi. diſtinguo ſic
ꝙ aut clerici eccl'ie volunt ꝓfiteri religionē artiorē
mutādo p̄mā regulā ſeu antiquuꝫ ſtatutū eccl'ie. ⁊
dando in futurū nouā formā viuēdi etiā ſucceſſori
bus ⁊ nō p̄ñt. Et h̄ caſu ꝓcedat opi. hoſti. aut ſer-
uata antiqua regula volunt ſe p̄ſonaliter obligare
ad artiorē vitā. ⁊ h̄ p̄ñt. q2 p̄ñt plus mereri. nec ex
h̄ alterat̄ ſtatus eccl'ie ex q̄ nō mutāt habitū nec de-
ſerunt p̄mā regulā. ⁊ h̄ caſu ꝓcedit iſte tex. ⁊ in hoc
fiendo requirit̄ ↄſenſꝰ oīm. vt no. in regula qḋ om
nes. de re. iur. li. vj. ⁊ in. c. ſup eo. de reg. ⁊ in. c. q̄a
ꝓpter. ⁊ in. c. ſcriptū. ṡ. de ele. ¶ Ad p̄dicta bñ fac̄
j. ḋ ap. ad nr̄aꝫ. vbi religioſi tenēt̄ ad obſeruātiā re
ligiōis ⁊ ordinis ⁊ ꝟbū ordīs cōprehēdit ſtatuta fa
cta p̄ ordinē vltra regulā. vt ibi dixi. ⁊ h̄ idē ē vidē
i iſtis fratribꝰ p̄dicatoribꝰ qui hñt regulā Auguſti
ni. ⁊ p̄ ſtatuta edita p̄ ordinē reſtrinxerūt ſe multū
vltra regulā. Sꝫ an ſucceſſorē poſſint obligare du-
bito vbi nō interuenit auc̄tas ſup̄ioris. vñ ponde-
ra hanc glo. que dicit ꝙ iſti p̄ſonaliter ſe obligaue-
runt. ¶ In glo. in ꝟbo violentia. no. ſi. glo. ſingu-
lariter. ex qua habes ꝙ timor excōicatōnis nō cau
ſat iuſtū metū ita vt factū ipiꝰ timore veniat reſtri
gendū p̄ſertim per actionē quod metus cauſa. et
facit h̄ glo. Io. quā ad litterā poſuerūt Tan. Uin.
et Phi. Idem tenuit Goff. dicēs ꝙ aut excōicatio
eſt iuſta. ⁊ imputandū eſt iſti qui talē ſe reddidit vt
poſſit excōicari. ar. optimū in. l. ſi mulier. ff. quod
me. cā vbi patet ꝙ non excuſat metus q̄ñ quis fuit
cauſa illiꝰ metus. aut excōicatio ē iniuſta ⁊ nō timē
da. q2 nō ligat. ſ. apud deū. vt in. c. cū eterni. de re
iudi. li. vj. ſed glo. ordinaria tenet ↄtrariū in. c. cuꝫ
olim. el. iij. de reſti. ſpo. ⁊ illā glo. ſequit̄ hoſti. q̄a
excōicatio infert detrimentū nō ſolū corpi ſ; aīe. vt
in. c. audi deniq;. xj. q. iij. Nec ob. ſm̄ eū ſi dicatur
ꝙ eſt medicina. q2 illud ꝓcedit vbi ſubeſt iuſta cau
ſa. vel ꝓpter bonū obedientie. al's aūt plus aufert
q̄ afferat. Quid em̄ ſi ep̄s minet̄ excōicatōnē pre-
ſbytero de cuiꝰ ꝓmotione ſpes erat nōne p̄ſbyter
iuſtū habet metū ſiue timorē ne impediret̄ ſua pro
motio. Et ex his videt̄ ſentire hoſti. vt dictū ſuuꝫ
ꝓcedat i excōicatōe iniuſta. Io. an. ⁊ cōiter moder
ni diſtinguūt ꝙ aut excōicatio ē iuſta. ⁊ nō excuſat
rōne p̄dicta. aut iniuſta ⁊ excuſat. q2 maxima pena
eſt vt dicit tex. in. c. ſacro. j. ḋ ſen. ex. ⁊ alibi dicit̄ ꝙ
in eccl'ia dei nō repitur pena maior. xxiiij. q. iij. cor
ripiant̄. ⁊ alibi dicit tex. ꝙ non eſt modica pena int̄
hoīes eſſe. ⁊ hoīum carere cōmercio. vt in. l. hi qui
ſanctam. C. de apoſta. Ego acquieſcerem primo
membro. ſed in ſecūdo dicerē ꝙ iudex debet cauſa
cognita diſcutere an ille metus debuiſſet cadere i
conſtantem virum. quid enim ſi nulla erat ſpes ꝓ-
motionis nec timebat de preſenti aliquod damnū
et habebat ſup̄iorē excōicatoris in promptu apud
quem poterat iuſticiā ſuā proſequi. certe hoc caſu

conſtans vir nō debuiſſet timere. ⁊ h̄ puto ꝓcede-
re quo ad intentādū actōnē qđ met⁹ cā. vt no. ī gl.
ſe. ſ; q̄ ad implorādū iudicis officiū ꝓcedat indiſtin
cte opi. Jo. an. q: minor metus ſufficit. vt no. ī gl.
ſe. ⁊ in. l. interpoſitas. C. de tranſac. Et ē glo. fin. ī
l. j. §. que honorāde. ff. quar̄ rer̄ actio nō dat̄. vbi
dicit̄ ꝙ reuerētia epī excuſat. vn̄ ſi ꝓpter reuerētiā
epī renūciauit ꝗs p̄bende ſue pōt poſtmodū illam
repetere. q: nō ſponte fecit. qđ intelligit ibi Bar.
et bene qn̄ interuenerūt alique mine vel verbera
q: ſola dignitas nō excuſat. vt in. l. ad inuidiā. ⁊ ibi
p Bar. C. eo. ⁊ h̄ voluit tex. in. d. l. j. §. que honorā
de. Jn eo ꝙ dicit ꝙ ſi libertus ꝓmiſit aliq̄d dn̄o nō
pōt petere reſtitutōnē allegando metū. ſ; dz iudex
ꝓcedere cauſa cognita. vt. ſ. videat an iuſte habu-
it timere. ⁊ idē dic ī vxore cū dicit ſe aliq̄d feciſſe ob
reuerentiā mariti. vt ſola reuerētia nō excuſet niſi
p̄ceſſerint mine vel verbera vt no. Bar. in. d. l. ad
inuidiam. ⁊ in. l. j. §. que honorande. ⁊ ſentit Jnn.
in. c. cām matrimonij. de offi. dele. ⁊ h̄ bn̄ no. ¶ Jn
glo. pe. ibi videt̄ relinquēdū arbitrio iudicis. no.
ſing. ꝑticulā glo. ex qua habes ꝙ qn̄q; ſola verba
minatoria vel ſola potētia hoīs inducit iuſtū timo
rē. vtputa ſi erat tyrannus qui ſolebat male tracta
re hoīes nō acquieſcentes p̄cibus ſuis. vn̄ tunc ſo-
le p̄ces inducūt iuſtū timorē. ⁊ idem dic de minis.
habebit eni iudex cōſiderare pſonā minātis. nam
ſunt quidā hoīes ita peſſimi ꝙ nō minant̄ niſi ha-
beant voluntatē exequendi. aliqui vero multa mi
nant̄ ⁊ nihil faciunt. His eni ⁊ alijs circūſtātijs cō
ſideratis habebit iudex arbitrari an ⁊ qn̄ met⁹ ha
bebit excuſare. ⁊ idē no. Bar. in. l. metū. C. eo. ⁊ in
tractatu de tyranno. ⁊ Jnno. ⁊ Hoſti. h̄. ¶ Et no.
ꝙ glo. ponit iſta tria vt diuerſa verba mine ⁊ potē-
tia hoīs q̄ſi qn̄q; ſufficiūt v̄ba ſola ſine minis. Exē
plum vt dixi in tyranno ſeuero. dic ꝙ etiā habebit
iudex ꝯſiderare ſexū. q: minor metus excuſat mu
lierē q̄ virū. vt ē gl. ſingularis in. c. cū locū. d̄ ſpō.
¶ Jn eadē glo. ibi minorē metū paſſus eſt. no. bn̄
glo. ꝙ licet actio qđ metus cauſa nō det̄ niſi ꝓ me-
tu qui habuit cadere in cōſtantē virū tn̄ ex iudicis
officio ſubuenit̄ aduerſus minorē metū. Exēpluz
vt. ſ̄. dixi in reuerētia epī cū verbis minatorijs. vt
in marito vl̄ in alio magiſtratu. q: nō debet iudex
pati vt iſte violentus reportet cōmodū de violētia
ſua. ⁊ idem in dolo. Jdē no. glo. in. l. interpoſitas
C. d̄ tranſac. ⁊ idē ibi Bar. ⁊ in. l. metū. ff. qđ met⁹
cau. ¶ Sed ꝯ h̄ oppo. de iſto tex. vbi papa noluit
ſubuenire. q: metus nō cōtinebat corpis cruciatū
So. doc. ꝯriū nō tangūt. ſ; pōt ſolui m̄tiplicit̄. Pri
mo intelligēdo ꝙ h̄ fuit intentata actio qđ met⁹ cā
q̄ nō dat̄ ꝓ minori metu. vt. ſ̄. dictū ē. ſi aūt vis in
telligere ꝙ h̄ implorabat̄ iudicis officiū potes dicē
ꝙ h̄ interuenit iuramētū. ⁊ ad h̄ adduco iſtū tex. dū
dic̄ nolētes viā piurijs apire. ⁊ ex hoc intellectu p̄t
colligi ſingulare dictū ꝙ nō audit̄ ꝗs ꝯ iuramētuz
metu p̄ſtitū niſi fuerit metus q̄ debuiſſet cadere in
cōſtātē virū. ⁊ p h̄ optime facit. c. ſi vero. de iureiu
ran. vbi ponderat̄ grauiſſim⁹ metus in relaxatio-
ne iuramenti. Scd̄o pōt ſolui ꝙ h̄ actus geſtus p
minorē metū non tendebat ad cōmoduz violenti
ſeu metū inferentis. ſed redundabat ad maiorem
ſalutē iſtor̄ iurantiū ⁊ vouentiū. vn̄ nō reperiebat̄
cōmodū ex pte violenti. nec vera deceptio ex parte
metū paſſi. quia nō decipit̄ qui mutat̄ ad meliorez
ſtatum. vn̄ ꝓpter tria iſti canonici ſuccubuerūt. ſcz
ꝓpter iuramentū. ⁊ quia violētia nō fuit ſufficiēs
ad inferendū iuſtū metū. ⁊ q: dolus fuit bonus.
¶ Jn eadem gl. ibi iudex vero non dicit̄ alicui in
ferre metū. intellige gl. qn̄ iudex iſte cōminat̄. vt ī
c. tum ex litteris. de in inte. reſti. ⁊ ſic intellige glo.
no. vij. q. j. p̄ſenti. q̄ dicit ꝙ iudex non dicit̄ alicui
metū inferre. ⁊ ideo ꝯtra eum nō poteſt agi interdi
cto vn̄ vi. ſec⁹ dic vbi iudex iniuſte metū vl̄ vim in-
tulit. quia tunc pōt agi ꝯtra eum tanq̄ cōtra priua
tum. vt in. c. cōquerente. de reſti. ſpo. ⁊ in. l. ſi p im
preſſionē. cum ſeqn̄. C. qđ metus cauſa. ¶ Jn ea.
glo. ibi ⁊ no. ꝙ ſm cano. no. ſingulariter caudam
glo. ex qua primo collige intellectū ad. c. reintegrā
da. ⁊ dico plenius in. c. cum ad ſedē de reſti. ſpoli.
¶ Scd̄o no. ⁊ ſemp tene menti ꝙ clericus intentā-
do conditionem. c. reintegranda pōt laicū trahere
ad iudiciū eccleſiaſticū. ⁊ neſcio alibi hanc gl. de q̄
plenius dico in. c. cum ſit generale. de fo. compe.
¶ Jn glo. fi. ibi licet dolus det cauſam cōtractui.
No. glo. ſingulariter quia quotidie allegat̄ iuncto
tex. ⁊ vide bo. tex. ī. c. ꝯſtituit. alleg. ī gl. vbi proba
tur ꝙ ſi dolo quis fuit inductus ad intrandum re-
ligionem tenet ingreſſus. ſed ſi religioſi qui dolo
illum induxerunt fecerunt hoc ꝓpter bona tpalia
illius nō debēt illa bona habere. ⁊ eſt ille caſus ſin-
gularis. ⁊ intellige hanc glo. ꝓut loquit̄ qn̄ ꝗs fuit
inductus p dolum ad meliorē vitam. nam ille ē bo
nus dolus. iura vero nō ſubueniunt niſi ꝯtra ma
lum dolū. ⁊ dolus malus eſt calliditas ſeu machi-
natio ad decipiendū circūueniendū. ⁊ fallendū ali
quē adhibita. vt dicit tex. in. l. j. ff. de dolo. vide gl.
in regula ſcienti. de re. iur. li. vj. Et dicit h̄ Jnn. ꝙ
dolus qui non caderet in conſtantē virū non ha-
bet excuſare. ⁊ de tali dolo intelligit̄ iſte tex. vnde
forte iſti ciſtercienſes ꝓmiſerunt aliqua cōtra cō-
munē curſuz in ferior̄ cārū puta ꝙ nō paterent̄ ſti
mulos carnis ſi ꝓſiterent̄ cor̄ regulā vl̄ aliq̄d ꝓmi
ſerunt ꝯ ius naturale vel poſitiuū vel ꝯtra regulā
nā iſta ⁊ ſilia dn̄t retorq̄ri ad ſimplicitatē ⁊ fatuita-
tē credētiū. ⁊ iō nō ſubuenit̄ iſtis aduerſus talem
dolū. ſec⁹ vbi interueniret dolus q̄ ꝑitiſſimos ha-
beret fallere. Jtē ſm Jnn. facili⁹ ſubuenit̄ vbi non
interuenit iuramētū. qđ no. vult eni ꝙ adūſus iu-
ramētū ſi ſubueniat̄ dolū paſſo niſi dol⁹ habuiſſet
fallere prudēntiſſimū. Et no. gl. ſing. in alio ī eo. ſ. ꝙ
dicit tenere mr̄imonium lz dol⁹ dederit cām ꝯtrui
et idē no. glo. in. l. a diuo pio. ff. de ritu nup. ⁊ ī. c.
ꝯſtituit. xx. q. iij. Qđ ego limitarē niſi tal' ⁊ tāt⁹ eēt
dol⁹ ꝙ habuiſſet tollere ꝯſenſuz. ad h̄ qđ no. in ſūi
Jo. an. ī. c. vnico. d̄ cōmoda. ⁊ facit tex. ī. c. cū locū
de ſpō. ¶ Tertio no. ex glo. iūcto tex. caſū ī q̄ dol⁹ ſi
p̄pōderat culpe. ⁊ colligit̄ ex tex. q: iſti canonici fu
erūt ī culpa credēdo ꝑſuaſiōib⁹ illor̄ ciſterciēſiū. ſ;
illi ciſterciēſ. fuerūt ī dolo ꝓmittēdo ea q̄ n̄ poterāt

obſeruare. ⁊ tñ nõ ſubueniť iſtis culpoſis ꝯtra doloſos. ꝯtra. l. item mella. ff. ad. l. aquil. So. duplex vt colligiť tacite ꝺ mẽte doc. Primo ꝙ iſte tex. ꝓcedit in dolo bono. ꝯtrariũ i dolo malo. ⁊ ẽ bona ſolutio. Scḋo ꝙ dolus ꝑpõderat culpe leui ſeu leuiſſime ſed non culpe late. nam magna culpa quipatur dolo. vt in. l. qḋ nerua. ff. depo. ⁊ i. l. magna negligentia. ff. de ꝟ. ſig. vñ ſicut dolus cõpenſať cum dolo in. c. intelleximus. de adul. ⁊ in. l. ſi duo. ff. de dolo. ita ⁊ lata culpa dꝫ cõpenſari cũ dolo. ⁊ nota hanc ſolutionẽ. Et in fi. glo. dic ꝙ in. c. ex lr̃is. non fuit data reſtitutio ꝯtra mr̃imoniũ ſed ſupabũdantia in cã matrimonij. Et idẽ põt dici in alijs ſpũalibus. vt ſi qͥs intrauit religionẽ ante. xxv. annũ nõ põt petere reſtitutõnẽ in integrũ poſt ingreſſuꝫ. qꝛ fuit leſus. ſed ſi minoꝛ litigans ſup ſpũalibꝰ lederetur in iudicio poſſet petere reſtitutõnẽ in inte. de ꝗ tamẽ dic vt plenius no. i. c. ex pte. de reſti. ſpo. ⁊c.

Uper eo. Probata violẽtia ꝑ teſtes res amiſſe ꝓbanť ꝑ iuramentũ ⁊ ſup valoꝛe rex amiſſaꝝ taxatione iudicis ꝑmiſſa. ⁊ ſecuto petentis iuramẽto fit cõdemnatio. ⁊ eſt caſus notabilis. in ꝑma poniť ptis cõqueſtio. in ſcḋa pape rñſio ibi verũ. ¶ No. primo ibi de violentia ꝑ teſtes ꝙ allegans violẽtiã debet eam legitime ꝑ teſtes ꝓbare. vñ ſup violẽtia ſeu delicto nõ ſtatur iuramento ꝯquerẽtis. ꝓ h̃ facit quia delicta dñt dilucide ꝓbari. vt in. l. ſciãt cuncti. C. de ꝓba. canonizata. ij. q. viij. ſciant. Dicit tamen ꝙ vbi indicia eſſent violenta tũc ꝑ indicia poſſet ꝓbari violentia. ⁊ ſic dꝫ intelligi. l. indicia. C. de rei ven. ⁊ vide qḋ plene dico in. c. tertio loco. de ꝓba. Itẽ puto ꝙ vbi agereť de modico ꝑiudicio ſufficit ꝓbare violentiã ꝑ vnũ teſtẽ cũ iuramẽto ptis iuxta ea que habenť in. c. fi. ꝺ iureiur. ¶ No. ſcḋo caſum valde notabilẽ in ꝗ qͥs ꝓbat ꝑ ꝓpriuꝫ iuramentũ res amiſſas ⁊ eaꝝ valorẽ. An aũt h̃ habeat locũ ꝯtra quẽlibet delinq̃ntẽ dicã. j. ¶ Tertio no. ibi taxatione. ꝙ iudex añ cõdẽnatõnẽ ad eſtimatõnẽ rex amiſſaꝝ dꝫ prius taxare ſm iudiciũ ſuũ valorẽ illaꝝ rex. ⁊ poſtmodũ deferre iuramẽtũ pti vt iuret an valeat tãtũ q̃ntũ ipe taxauerit. nec dꝫ priꝰ recipe iuramẽtũ. ⁊ poſtmodũ taxare. qꝛ cuꝫ illud ſit iuramẽtũ ꝺ ꝟitate ſi taxaret poſtmodũ minoꝛi q̃ntitate redargueret iurantẽ de ꝑiurio qḋ eẽ nõ dꝫ. vt in auť. ſed hodie nouo iure. C. de iudi. ⁊ i coꝛpoꝛe vñ ſumiť eo. ti. in. §. opoꝛtet. ſecꝰ aũt ẽ in iuramento affectõnis qꝛ tũc iudicis taxatio põt ꝑcedere ⁊ ſequi. vt in. l. videamꝰ in. §. iurare. ff. de in litẽ iuran. nã h̃ caſu nõ redarguiť iurãs de ꝑiurio. ſed de inoꝛdinata affectõe quã habebat in rem ſuã. vt no. glo. ⁊ Bar. in. d. auť. ſ hodie nouo iure. ⁊ i. d. l. videamꝰ. ⁊ qñ ſit deferẽdũ h̃ iuramẽtũ affectõis dicẽdũ. vt plene le. ⁊ no. in. l. in actõibꝰ. ff. ꝺ in litẽ iuran. ¶ Ultio collige ꝙ põt qͥs rex amiſſaꝝ petẽ eſtimatõnẽ. ⁊ ſic nõ teneť qͥs ꝑciſe petere rẽ quã ꝑdidit. In h̃ tñ diſtingue ꝙ aut res amiſſa extat ita ꝙ põt reſtitui. ⁊ tũc nõ dꝫ peti eſtimatio ſ ipa res ꝗ eſt in eſtimatõe. vt in. l. in re furtiua. ff. de ꝯdi. fur. et ſi nõ poſſet reſtitui tpe ſnĩe iudex cõdemnabit i eſtimatione licet fuerit res ipa petita. qꝛ in defectũ rei ſuccedit eſtimatio in obligatõne. vt in. l. iulianꝰ ff. ꝺ ꝯfeſ. aut certũ ẽ a principio rẽ nõ extare. ſeu reſtitui nõ poſſe. ⁊ tũc dꝫ peti eſtimatio. et etiã i eſtimatione debet fieri condemnatio. ſic põt intelligi iſte tex. ⁊ in. l. ſi qñ. C. vñ vi. ⁊ ꝓbať i. d. l. i re furtiua. Si aũt dubitať an res extet tunc põt fieri petitio alternatiua. vt peto talem rem. ⁊ ſi nõ extat peto eſtimatõnẽ. vt no. ꝑ Bar. in. d. l. ſi qñ. ⁊ in. d. l. in re furtiua. ⁊ plenius in. l. ſtipulationes nõ diuiduntur. ff. de ver. ob. ⁊ h̃ notabis. ¶ In glo. j. ibi ꝓpter difficultatem ꝓbandi ⁊c. pondera bene glo. vult eñ ꝙ duo debent cõcurrere ad h̃ vt ſteť iuramento cõquerẽtis. Primo difficultas ꝓbandi res amiſſas. Scḋo odiũ violenti. nõ ergo ſufficeret difficultas ꝓbandi abſqꝫ delicto conuenti. ⁊ h̃ faciunt ad q̃ſtõnem. pone ſtatuto caueť ꝙ ſi qͥs fuerit diſrobatus in villa ꝙ teneať ipa villa ad eſtimatõnem viatoꝛ nunc cõqueriť de ſpoliatione. ⁊ petit vt villa cogať ad emendandũ. queriť nunq̇d debeat ſtari iuramento iſtius viatoꝛis. ⁊ dicendũ ꝙ violẽtia debet ꝓbari ꝑ teſtes. vt h̃ eſt tex. vel ꝑ indicia violẽta modo ꝑdicto. Sed dubiũ ẽ nunq̇d ſup quantitate rex amiſſaꝝ debeat ſtari iuramẽto cũ h̃ cõcurrat difficultas ꝓbandi. quia ſolus erat qñ erat diſrobatus. ⁊ nemo vidit q̇d poꝛtabat in valiſio vel i marſupio. Itẽ h̃ ꝯcurrit odiũ ſpoliatoꝛis. ſed ꝯtrariũ cõiter cõcludiť. quia licet h̃ cõcurrat maleficiuꝫ tamẽ villa que cõueniť non cõmiſit maleficiũ. ſed teneť de maleficio alterius vigoꝛe ſtatuti. ⁊ ideo ñ dꝫ ſtari iuramẽto illius cũ nõ agať ꝯtra delinquentem. ſecus ſi agereť ꝯtra illũ qui ſpoliauit. ita cõiť concludũt legiſte in. d. l. ſi qñ. ⁊ in. l. ne quid. ff. ꝺ incen. rui. nau. ⁊ qḋ duo requiruntur ad h̃ vt ſtetur iuramento videlicet difficultas ⁊ maleficiũ conuenti no. glo. in. d. auť. ſed hodie nouo iure. ⁊ in dicta. l. videamus. ⁊ Bar. i dicta. l. ſi qñ. ¶ Secũdo infertur ad aliam queſtioneꝫ nunq̇d diſpoſitio huiꝰ. c. habeat locum in vi cõpulſiua tñ. Glo. iſta i ꝑcedẽti pticula videtur ſentire ꝙ ſic in eo ꝙ dicit ꝙ h̃ decretalis pertinet ad primã partẽ rubꝛice. vbi ponitur de vi ⁊ non ad ſecundã vbi tractať de metu. ꝗ ſi per metum aliquid perdidi nõ ſtabitur iuramẽto meo. Contrariũ notabiliter voluit h̃ Inno. dicens cum iſte tex. loquať de vi habet locũ in qualibet vi ſiue ſit cõpulſiua ſiue ablatiua ſiue expulſiua. Item in turbatiua ⁊ inquietatiua. nam in oibꝰ iſtis poteſt vis verificari. vt habes glo. ſ. c. ad audientiã. Item ſm euꝫ iſta decretalis poniť ſub iſto titulo vbi generaliter tractať de vi ⁊ metu. ergo vt conueniat rubꝛo debet generaliter intelligi. Et ex hoc inferť ꝙ ſi ꝓpter gẽtes armatas veniẽtes verſus me ꝓbabiliť fugi ꝙ ꝺ oibꝰ dãnis mihi illatis debet ſtari iuramento meo. Idẽ dic ſi dñs alicuꝰ loci iniuſte bãniuerit aliquẽ ſubditum. nam ſi bona ſua ſunt poſtmoduꝫ occupata debet ſtari iuramẽto ſuo ſup rebꝰ amiſſis. Idẽ etiã ꝯcludit i furto lꝫ eñ iſte teſtis loq̇ť i furto ſ i vi tñ eadẽ ẽ rõ cũ cõueniať fur ꝺ ſuo delicto. ⁊ ſic difficile ẽ ꝓbare res amiſſas ꝙ pꝛobato facto ſtabitur iuramento meo

ſuper rebus amiſſis. ꝛ licet quidam tenuerunt cõ
trariũ. vt h̃ refert Inno. Hoſti. tamen ſequit̃ p̃mã
opi. Inn. vt ſubueniat̃ ꝓbatõnib⁹. ꝛ puniat̃ male
ficiũ. qđ eſt no. dignũ. Idẽ dicit Inn. ſi cõuentus
redargueretur de dolo vt in odiũ doloſi ꝛ ꝓpter
difficultatẽ ꝓbandi ſtetur iuramẽto ptis. Ex h̃
fert ꝙ ſi ego depoſui penes te ſaccũ ſigillatũ. ꝛ tu
mihi reſtituiſti ſine ſigillo ꝙ ſi ꝯqueroꝛ de ꝑditõne
aliquarũ rex̃ debet ſtari iuramento meo. qꝛ ĩ actio
ne depoſiti venit dolus. vt no. in. c. j. de depoſi. ꝛ ĩ
l. j. ff. co. vñ doloſe fuiſti verſatus tollendo ſigillũ.
Et hanc opi. Inn. repio tenuiſſe Bar. ĩ. d. l. ĩ actio
nibus. Do. An. conſiderat duplex iuramentũ. qđ
dam p̃ſtat̃ ſuꝑ quãtitate rex̃ amiſſax̃. qđdam p̃ſtat̃
ſuꝑ eſtimatione rex̃. in p̃mo caſu dicit ꝙ ſolũ in in-
terdicto vñ vi. vel vi bo. rap. dꝫ verificari iſte tex. ꝛ
ſic ſentit ꝙ ſoluꝫ in vi expulſiua vel ablatiua debet
ſtari iuramẽto ptis ſuꝑ quãtitate rex̃ amiſſax̃. ſed
vbi ꝯſtaret de re amiſſa tũc ſuꝑ eſtimatõne ſtat̃ iu-
ramento ptis etiã in alijs caſib⁹ exq̃ concurrit deli
ctũ ꝯuenti. ſed h̃ reſtrictio mihi nõ placet. nec vt ar
bitroꝛ ſeruaret̃ in iudicio cũ cõis opi. ſit in oppoſi-
tuꝫ. ꝛ videt̃ ꝓbari ꝯtraria opi. in. d. l. ſi qñ. vbi tex.
loquit̃ generalit̃ de vi. facit tex. ibi duꝫ dicit ſuper
rebus tpe impetus arreptis ꝛc̃. Itẽ in furto videt̃
tex. iuncta glo. in. d. l. videamus. ꝛ in. l. cum furto.
co. ti. Hinc ẽ ꝙ gl. iuris ciuilis nõ reſtrinxerunt ſe
ad violentiã. ſ; dicũt ꝙ vbi ꝯcurrit difficultas ꝓbã-
di maleficiũ cõuenti debet ſtari iuramẽto ptis. ita
notauit glo. in. d. aut̃. ſed hodie nouo iure. ꝛ in. d.
l. videamus. ꝛ idem ſentit Bar. in. d. l. in actõnib⁹
Itẽ ſi iura deficerẽt h̃ eſſet aſſerendũ rõne natura
li. nam exq̃ delictũ tuũ fuit cauſa difficultandi pro
bationẽ dꝫ ſtari iuramento meo. nã rõne naturali
deficiẽte lege arguendũ ẽ. vt. l. ſcire oportet. §. ſuffi
cit. ff. excu. tu. facit. c. ſcđo requiris. in fi. de ap. no.
glo. quã tenebis menti. j. di. ꝯſuetudo. ꝛ p̃dicta be
ne notabis qꝛ ſunt q̃tidiana. Sed qꝛ ſupꝛa dixi ꝙ
dꝫ ꝓbari furtuꝫ ſeu maleficiũ quõ ꝓbabit̃. dic ꝙ ꝓ
pter difficultatẽ ꝓbandi admittunt̃ teſtes q̃ alr̃s nõ
admitterẽt̃. vñ ꝑ ſocios ꝛ familiares ꝓbabo ꝙ fur
intrauit domũ. Iteꝫ oſtiũ videt̃ fractũ vel q̃d ſile.
nam cũ de nocte vel regulariter in die nõ ſint ĩ do
mo niſi ſocij ꝛ domeſtici ſeu familiares oportet ne
ceſſario ꝙ illi admittant̃ in teſtes. ꝓ h̃ bo. tex. in ſi
mili in. l. ꝯſenſu. C. đ repu. ꝛ in. c. veniens. ij. in fi.
đ teſti. dic etiã ꝙ vbi op⁹ eẽt ꝓbare res amiſſas p̃t
fieri ꝓbatio ꝑ domeſticos ꝛ familiares mõ p̃dicto
q̃ viderunt illas res p̃cedenti die. ꝛ de nocte ſenſe
runt furem ꝛ ſurgentes non repererũt illas res. ꝛ
hoc notanter dicit Bar. in. d. l. ſi qñ. ꝛ habetis ma
teriã ſatis clare collectã. ꝛ videbitis ꝙ docto. intri
cate loquunt̃ ſparſim h̃. ꝛ ſparſim ibi. ¶ In gl. pe.
in fi. no. glo. ꝛ idẽ tenet Inno. dicẽs nõ valere ſen
tentiam ſi iudex cõdemnaret in minoꝛi quãtitate
q̃ȝ fuerit ꝑ eum taxatum ꝛ partẽ iuratũ. ꝛ h̃ ꝑ tex.
in. §. oportet. ꝛ in. d. l. ſi qñ. vbi dicit̃ ꝙ exq̃ iudex ta
xauit ꝛ detulit iuramentũ parti nõ debet in mino
ri quãtitate cõdemnare. ꝛ h̃ dicit vex̃ niſi iudex de
p̃hendat ſe erraſſe in taxatione. qꝛ tunc poterit
reuocare taxationẽ. ꝛ cõdẽnare in minoꝛi quãtita
te. ꝛ eſt ſingularis limitatio ad iura p̃allegata. Sꝫ
ego dubito an h̃ ſit verũ. qꝛ illa iura neceſſitant iu-
dicem ad cõdemnandũ ſm̃ taxationẽ ꝛ iuramẽtũ.
nã ibi ponit̃ verbũ opoꝛtet. qđ eſt neceſſitatiuũ. vt
no. in. l. in bonefidei. C. đ re. credi. ꝛ in. l. admonẽ
di. ff. de iureiur. Item h̃ ẽ notabile. quia vt. ſ. dixi
quando fuit iuramẽtũ de veritate nõ poteſt iudex
poſtmodum taxare minoꝛẽ quantitatẽ. quia nota
ret iurantẽꝫ de ꝑiurio. vt no. glo. in. d. aut̃. ſed ho-
die nouo iure. ꝛ ibi ꝑ Bar. ĩ fi. ¶ In gl. fi. ibi ſi pau
per vel diues. vnde ſm̃ doc. ſi mulercula diceret
ſe habuiſſe cyphos aureos argenteos. vel vilis
mercatoꝛ margaritas p̃cioſas non eſt eis credẽdũ
Sed aduerte qꝛ tex. h̃ ſimpliciter dixit vt ſuꝑ quã-
titate rex̃ amiſſax̃ ſtet̃ iuramento. ſed in eſtimatio
ne rex̃ dꝫ ꝓcedere iudicis taxatio. ꝛ ſic in taxatio-
ne ſeu in eſtimatione loquit̃ tex. in. d. l. ſi qñ. dicit
etiã Hoſti. ꝙ debet conſiderari ꝑſona conuenti an
ſit veriſile ꝙ talia ſurripuerit. ꝛ ꝓ h̃ tex. ibi ꝑſonax̃

¶ De reſtitutione in integrũ. Rʋica.

¶ Hec rubꝛica cõtinuat̃ ad p̃cedentia hoc oꝛdine.
Supꝛa viſum eſt de quadã reſtitutione ſpeciali q̃
ſcꝫ datur occaſione metus. ſed quia quedam eſt re
ſtitutio generalis ꝑ quã ſubuenit̃ eccleſijs ꝛ mino-
ribus iure ſpeciali. maioꝛibus vero ex clauſula ge-
nerali iuſta. ſ. cauſa ſuggerente. merito poſt rubꝛi
cã p̃cedentẽ ſubijcit̃ iſta in qua tractat̃ generaliter
de reſtitutione in integrũ. ꝛ dic ꝙ reſtituere in in-
tegrũ eſt idem qđ in p̃iſtinũ ſtatũ reponere. ij. q.
iij. in fi. ꝛ in. l. j. C. de ſen. paſ.

REquiſiuit. Hoc dicit in ſumma. Cõ
tra cõtractũ alr̃s legitime celebꝛatũ
reſtituit̃ eccleſia ſi manifeſte appa-
ret ipſius detrimẽtũ. vel ſũmat̃ cla-
rius ſic. Si in cõtractu venditõis
vel locatõnis ecclia fuit enoꝛmiter leſa põt aduer-
ſus talem contractũ petere reſtitutionẽ in integrũ
emptoꝛ tñ ſeu cõductoꝛ non debet fraudari in pꝛe
cio ſuo. vel in ſumptib⁹ ꝑ eũ factis. h̃ dicit. cõis di-
uiſio. ſcđa ibi noueris. ¶ No. p̃mo ex tex. iũcta gl.
j. ꝙ eccleſia reſtituit̃ nõ ſolũ aduerſus cõtractũ lo-
cationis ſi ꝑ talem contractũ paſſa eſt leſionẽ. ſ; dic
generaliter ꝙ aduerſus omnẽ ꝯtractũ põt eccleſia
petere reſtitutionẽ ſi põt ꝓbare leſionẽ. vt in. c. j. e.
ti. li. vj. ¶ No. ſcđo duo requiſita in tex. ad h̃ vt ec
cleſia cõſequat̃ reſtitutionẽ aduerſus ꝯtractũ. naꝫ
pꝛimo requirit̃ ꝙ fuerit leſa occaſione illius cõtra
ctus. Scđo ꝙ manifeſte appareat đ leſiõe. nõ tñ in-
telligas ꝙ leſio dꝫ eſſe notoꝛia ſed requirit̃ ꝙ ſit ma
nifeſta h̃ eſt ꝙ ꝑ teſtes vel alia legitima documẽta
ꝓbet̃ de leſione. qꝛ intereſſe ꝓueniens ex cõtractu
debet ꝓbari ꝑ teſtes. vt no. glo. in. c. dilecti. de fo.
cõpe. quã vide. facit tex. ꝛ qđ ibi no. inſti. de ꝟ. ob.
in fi nõ enĩ dꝫ ſtari iuramẽto p̃latiſ ſuꝑ leſione. ar.
huius tex. ꝛ per id quod ſtatim dixi. ſecus vbi in
tereſſe ꝓueniret ex maleficio aduerſarij. quia